

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2014/15:39

SVERIGES
RIKSDAG

Fredagen den 18 juni

§ 1 Allmänna frågor

Utrikesminister Margot Wallström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 19 maj 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 23 juni 2015

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Välkomna allihop! Vi hälsar utrikesministern välkommen. Först på dagordningen har vi allmänna rådet. Jag undrar först och främst om det finns någon muntlig återrapport från det allmänna rådet den 19 maj utöver den skriftliga.

Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Nej, det finns det inte.

Anf. 3 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag har en fråga om återrapporten, om det går för sig.

Anf. 4 ORDFÖRANDEN:

Självklart!

Anf. 5 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag skulle vilja fråga utrikesministern vem som företrädde Sverige. Det framgår inte av rapporten. Det är det ena.

Det andra är att jag från Moderaternas sida vill passa på nu när vi har utrikesministern, som har det sammanhållande ansvaret för EU-frågorna i regeringen när det gäller det europeiska samarbetet, här att framföra en allmän kommentar till henne.

Från Moderaternas sida – och det gäller förmodligen flera andra partier i EU-nämnden – har vi under detta riksdagsår vid ett flertal tillfällen konstaterat att regeringens redovisade ståndpunkter saknas eller är så bristfälliga att det är mycket svårt för oss i nämnden att ge mandat när vi inte vet vad mandatet innebär. Vi får ett otydligt förslag till mandat som är öppet för en mängd tolkningar. Det är svårt att följa upp, och därmed urholkas själva mandatgivningen och på sikt även Sveriges röst i EU-förhandlingarna i rådet.

Jag kommer därför från och med i dag att begära ajournering av EU-nämndens möten vid de punkter där regeringen kommer med muntliga redovisningar av sina ståndpunkter, alternativt slentrianmässigt att lämna en avvikande mening på grund av att det inte är möjligt för oss att ta ställning till regeringens ståndpunkt.

Vi anser också att det finns skäl – goda skäl – för konstitutionsutskottet att undersöka detta med de bristfälliga skriftliga underlagen närmare. Vi anser inte att det är en godtagbar lösning att låta flera beslut bli föremål för skriftliga samråd. Vi har lyft dessa invändningar vid ett flertal EU-nämndssammanträden och för flertalet ministrar samt även i andra kontakter med regeringsföreträdare, men vi har inte sett någon förbättring. Vi har inte heller uppfattat att ordföranden för nämnden har tagit dessa brister på allvar.

Nu summerar vi inom kort ett helt riksdagsår, och Moderaterna är mycket bekymrade över att detta inte har förbättrats. Vi vänder oss därför i dag till dig, utrikesminister Margot Wallström, i din roll som minister med ansvar för att hålla samman regeringens EU-politik, med en uppmaning att ta denna kritik på yttersta allvar. Vi vill att de här bristerna åtgärdas framgent så att EU-nämnden kan fungera på det sätt som riksdagsordningen föreskriver.

Vi vill också att det förs till nämndens protokoll att Alliansen understryker vikten av ett fullgott underlag från regeringens sida.

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Jag har framfört detta upprepade gånger. Senast i går hade vi en diskussion om det. Samtliga statssekreterare är informerade om detta. Jag förstår inte riktigt vad du menar med att jag inte har tagit det på allvar. Jag har framfört det upprepade gånger till regeringen.

Vi får ta en diskussion efter mötet, när vi ska ha ett samordnarmöte, om du tycker att det är någonting mer jag kunde ha gjort.

Anf. 7 ANNA-LENA SÖRENSON (S):

Det är naturligtvis viktigt att EU-nämnden får de underlag som vi behöver för att kunna fatta beslut och för att kunna ha ett bra samråd. Men det ska också påpekas och föras till protokollet att det inte finns någon sådan god tradition från tidigare regeringar när det gäller att komma med tillräckligt goda underlag. Vi har nog hört många muntliga ståndpunkter här tidigare, och även sett ganska tunna skriftliga sådana.

Anf. 8 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag delar till stor del kritiken från Moderaterna. Vi hade en diskussion med biståndsministern häromveckan, och det var flera av de punkterna som kom muntligt och som vi inte kunde förhandla om och ta ställning till i partiet i förväg.

Jag känner att detta är väldigt viktigt. Vi ledamöter har naturligtvis fått ett mandat av våra partier att fatta beslut här, men å andra sidan måste vi kunna förankra olika beslut. Det känns oerhört viktigt att den skrivna gemensamma ståndpunkten är så tydlig som möjligt.

Jag kan förstå om man kommer med muntliga ställningstaganden efter det att man har varit i utskottet och där får höra: Vi vill att ministern lägger till, drar ifrån eller något sådant. Då kan man här muntligt markera vad som är ändrat från det att frågan var uppe i utskottet. Det är förståeligt. Men att vi här ska förutsättas lyssna på varje ord för att se hur det ska komplettera den skrivna gemensamma ståndpunkten är inte acceptabelt.

I dag ligger det en ganska allvarlig fråga på bordet som jag inte ens vet om jag kommer att kunna fatta beslut om här eftersom jag inte har tid att förankra den. Det gäller insatsen på Medelhavet.

Anf. 9 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag instämmer i huvudsak med Moderaterna och Kristdemokraterna i frågan. Jag ifrågasätter också Socialdemokraternas inställning om att det också tidigare har varit så att vi har haft ganska korta, skriftliga ståndpunkter. Det kanske vi har haft, men min upplevelse – och jag är en av de få som sitter kvar den här mandatperioden från den förra – är att det har blivit sämre.

Men oavsett om det har blivit sämre eller inte tycker jag inte att det är en ursäkt för att det ser ut som det gör. Tvärtom är det bara ett ytterligare skäl till att vi måste skärpa upp detta. Det är allvarliga frågor vi diskuterar.

Dessutom har vi en minoritetsregering som motsvarar knappt 35 procent av rösterna i Sveriges riksdag. Därför blir det ännu viktigare att vi kan förankra besluten mer noggrant i EU-nämnden. Jag vill bara säga att jag instämmer i den kritik som har framförts här i nämnden.

Anf. 10 BÖRJE VESTLUND (S):

Nämnden får ursäkta att jag tar upp detta igen. När jag städade mitt rum härförleden, för bara några veckor sedan, hittade jag just ärenden till EU-nämnden från utrikesutskottet. I de stora landsfrågorna, som var ganska komplicerade redan då – det gällde Syrien och Libyen, om jag minns rätt – var den svenska ståndpunkten två rader. Då vet inte jag att jag hörde någon som protesterade – inte vi heller, och absolut ingen från regeringssidan.

Jag måste säga att jag tycker att ståndpunkterna har utvecklats oerhört mycket under den här regeringen, och inte tvärtom. Sedan kan jag hålla med om att vi kanske skulle ha tagit itu med detta tidigare, men det råder ingen tvekan om att det var så här även tidigare. Det är ingen ändring av rutinerna.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Jag har inte suttit här under förra mandatperioden, men min bild är att just utrikesministerns ståndpunkter brukar vara till fyllest. Däremot har jag upprepade gånger tagit upp detta med de statssekreterare, eller snarare ministrar, som har varit här ibland och som har haft underlag med sig som har varit väldigt kortfattade. Det är ofta de som inte är här lika ofta som andra. Jag har påpekat det där, och vi har tagit upp en diskussion med samordningen inom Regeringskansliet.

Jag delar åsikten att dessa möten blir bra, enklare och mer tydliga om vi får förberedda ståndpunkter. Det är någonting som har framförts, och det är någonting som alla här vill.

Sedan tycker inte jag att det finns något särskilt behov av att spela pingpong om vilken regering som gör si eller så, utan det viktiga är väl att nämnden får ett bra arbetssätt.

Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Snälla ni, vi är ju beroende av vad som händer i Bryssel och vad som händer i de andra medlemsländerna. Vi har inget annat intresse än att förse er med så mycket information som möjligt och vara så utförliga som möjligt. Det är ju bra också för oss. Men ibland är det inte möjligt eftersom det är rörlig materia.

Det är precis som det vi ser nu med hela Medelhavsinsatsen. Det har pågått diskussioner fram till i går. Om det inte ska betyda någonting vad vi säger här – varför ska vi då vara här? Då kan vi ju bara skicka ett skriftligt material. Det måste också vara så att vi kan ha ett utbyte om vad som faktiskt händer.

Dessutom har vi en ny utrikestjänst, vi har en ny kommissionär och vi har helt nya arbetsformer, som vi också ibland har starka synpunkter på. Vi är beroende av vad som sker i Bryssel och av de förhandlingar som pågår. Det är hela tiden rörlig materia, också beroende på vad som händer i omvärlden.

Vi har naturligtvis ambitionen att förse er med så mycket underlag som möjligt. Vi jobbar hela tiden med det för ögonen – att se till att det finns så utförligt underlag som möjligt. Men ibland är det inte möjligt av praktiska och politiska skäl eftersom det hela ofta pågår in i sista minuten.

Jag instruerar hela tiden mitt folk att se till att skicka detta så fort som möjligt så att EU-nämnden kan få det. Jag har inget annat intresse än att förse er med så mycket och så utförlig information som möjligt, men vi kan inte låtsas som att vi agerar i ett vakuum.

Till Ulrika Karlsson vill jag säga att det framgår av den skriftliga rapporten både vem som representerar Sverige och vad som har framförts. Våra positioner framgår av det vi har skickat in.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Var det någon som hade några kommentarer till återrapporteringen från mötet nu? Måste vi verkligen fortsätta den är diskussionen? Har inte budskapet gått fram tydligt?

Anf. 14 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Utrikesministern hörde mina kommentarer, mitt inlägg tidigare och kritiken. Jag hoppas att utrikesministern i sin roll och sin egenskap att hålla samman EU-politiken i regeringen också tar till sig kritiken och tittar på vad man kan förbättra.

Ett konkret exempel är kanske investeringsplanen, där vi nu senast hade frågor om stabilitetspakten. Det har varit känt i ett halvårs tid. Det finns alltså frågor som kanske borde ha kommit upp på bordet.

Vi behöver dock inte gå in på detta i detalj. Bättring måste ske, för vi kan inte i ett rättssäkert och demokratiskt perspektiv höra muntliga ståndpunkter som är långa, svåra att ta till sig och även svåra att förhandla om och diskutera internt sinsemellan. Det blir svårt att hantera detta på något annat sätt än att vi får regeringens ståndpunkt skriftligt i förväg.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

När det gäller Efsi – menar du förändringarna som skedde precis före mötet?

Anf. 16 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag har suttit i EU-nämnden i nio år, tror jag. Det är inte så att vi inte vet att det hela tiden kommer nya ärenden eller nya ställningstaganden nedifrån Bryssel. Det är vi fullt medvetna om.

Men när det till exempel var diskussion om biståndet fanns inte det som ni säger är era huvudprioriteringar – jämställdhet, mänskliga rättigheter och demokrati – med i den gemensamma ståndpunkten. Då blir jag väldigt förvånad. Det var någonting som vi samordningen tidigare alltid såg till: De viktigaste frågorna måste finnas med i ståndpunkten. Men det är möjligt att vi ska vänta på de viktigaste ståndpunkterna till det talade ordet.

För mig blir det väldigt konstigt. Det handlar inte om att vi inte förstår hur situationen är i ert arbetssätt. Men jag antar att frågeställningen om huruvida vi ska godkänna en insats i Medelhavet, till exempel, utan FN-mandat inte kom i natt till regeringen.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Till nästa gång vi ska ha en principiell diskussion om det här vore det bra om vi kunde prata om det innan, så att vi får ett enhetligt budskap från nämndens sida. Men nu blev det väl hyfsat ändå eftersom regering och EU-nämnd är överens om att det här är viktigt för vårt fortsatta arbete. Vi kommer att göra det bästa vi kan från båda håll för att få det att fungera och kanske även påtala för utrikestjänsten att det är bra med underlag som till exempel det som vi fick på eftermiddagen dagen före.

Då går vi vidare i dagordningen till dagordningspunkt 4, Resolutioner, beslut och yttranden av Europaparlamentet. Finns det några kommentarer kring dessa?

Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Nej.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till dagordningspunkt 5, förberedelser inför Europeiska rådet den 25–26 juni.

Anf. 20 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Europeiska rådet är den 25–26 denna månad. Här har ett första utkast till slutsatser cirkulerats till medlemsländerna. Det

har ni också fått. Dagordningen har tre övergripande teman: migration, säkerhetsutmaningar och ekonomiska frågor.

Migrationsfrågorna väntas få stort utrymme vid mötet. Det var ett extrainsatt möte i Europeiska rådet i april, och nu kommer stats- och regeringscheferna att följa upp de åtgärderna och ge vägledning framöver. En central fråga blir hur medlemsstaterna kan ta ansvar för mottagandet av människor på flykt. Alla länder måste ta sitt ansvar och bereda skydd åt människor som är i behov av det. Det är någonting som Sverige har drivit länge och kommer att jobba för med full kraft inför toppmötet.

En bred ansats till migrationspolitik är av central betydelse för att få ett långsiktigt och hållbart system. Regeringen stöder de förslag som kommissionen nyligen presenterade om intern omfördelning och vidarebosättning men anser samtidigt att en justering av den nyckel som ligger till grund för omfördelning kan behöva göras med hänsyn till medlemsstaternas ansträngningar på asylområdet.

Korrekt implementering av det gemensamma asylsystemet är också en viktig form av solidaritet. Regeringen anser att kommissionen med stöd av sin initiativrätt bör utreda och presentera förslag på fler lagliga vägar för att söka asyl inom EU. Regeringen stöder åtgärder som syftar till en väl fungerande återvändandepolitik. Vi välkomnar också initiativet till en politisk konferens i Valletta.

Frågan om GSFP-insatsen i Medelhavet bedöms i nuläget inte komma upp på toppmötet, men den insatsen utgör en integrerad del i EU:s bredare migrationsagenda. Av största vikt är att den här insatsen genomförs i enlighet med folkrätten och med full respekt för mänskliga rättigheter.

Under temat säkerhetsutmaningar ska Europeiska rådet följa upp toppmötesslutsatserna från december om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik och ge vägledning för det fortsatta arbetet, med de slutsatser som antogs vid FAC i maj som grund. Regeringen vill se ett tydligt uppdrag till den höga representanten att ta fram en bred strategi för EU:s externa agerande. Vi välkomnar att det finns med i utkastet till slutsatser.

Det tredje temat är ekonomiska frågor. Under den punkten väntas stats- och regeringscheferna välkomna överenskommelsen om den europeiska fonden för strategiska investeringar, Efsi. Rådet ska också avsluta den europeiska planeringsterminen för 2015 genom att ställa sig bakom de landspecifika rekommendationerna till medlemsländerna. Den punkten återkommer vi till lite längre fram under samrådet.

Sedan ska stats- och regeringscheferna ge vägledning i frågan om den digitala inre marknadsstrategin utifrån kommissionens meddelande från den 6 maj i år. För regeringen är det viktigt att de slutsatserna är ambitiösa och reflekterar den stora betydelsen av att EU:s inre marknad anpassas till den digitala ekonomin och att den digitala marknaden är öppen mot omvärlden och sammanlänkad med den globala ekonomin.

Vid mötet väntas Europeiska rådet ta del av en rapport om bättre ekonomisk styrning i euroområdet. Den rapporten har inte cirkulerats till medlemsstaterna ännu. Sverige har ett starkt intresse, förstås, av ett väl fungerande EMU. Prioriteringen bör vara att effektivt genomföra det

nyligen förstärkta ramverket för ekonomisk-politisk samordning. Och det är viktigt att man värnar sammanhållningen i EU-28.

Vid rådssammanträdet väntas dessutom Storbritanniens premiärminister David Cameron säga någonting om vilka reformer den brittiska regeringen ser behov av inför folkomröstningen om fortsatt medlemskap i EU, som ska äga rum i Storbritannien före slutet av 2017.

Det planeras i nuläget inte för några slutsatser om Ukraina och förbindelserna med Ryssland vid toppmötet. Anledningen till det är att arbete pågår för att förlänga de sanktioner som infördes för ett år sedan i enlighet med Europeiska rådets slutsatser i mars. Formella beslut väntas fattas vid FAC på måndag, som en A-punkt.

Anf. 21 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Tack för redovisningen! I all korthet: Här tycker jag att vi ser ett bra exempel på att regeringens skriftliga ståndpunkt borde vara mer utvecklad än vad den är i dag. Jag säger detta apropå att utrikesministern här nämnde att alla åtgärder ska ske enligt folkrätten. Jag tycker att det är bra. Det hade varit utomordentligt bra, för att slippa den typ av diskussioner som vi nyss har haft, om detta hade framgått av den skriftliga ståndpunkten från regeringens sida.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Det gör det i det senaste utskicket.

Anf. 23 ESKIL ERLANDSSON (C):

I så fall får jag ta tillbaka och be om ursäkt för det jag har sagt – det har gått mina ögon förbi. Då är det utomordentligt bra.

Anf. 24 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Tack för föredragningen! Här tycker jag att det är bra. Det står i stort sett vad som är huvudinriktningarna i de stora delarna av det som är viktigast. Det gäller framför allt det här med Ryssland, att vi står fast vid en stark hållning där.

När det gäller migrationsdelen undrar jag bara lite grann om kvoterna. Håller man på att landa någonting kring kvoterna? Hur många personer tänker man sig att vi ska ta emot i de olika länderna och så vidare? Jag undrar om ministern kan säga någonting om det.

Sedan har det i tidigare dokument också varit en fråga om gränskontroller. Den tror jag inte finns med här, och jag tyckte inte att jag hörde att utrikesministern sa någonting om det.

I övrigt, ordförande, vidhåller vi vår avvikande mening sedan tidigare, så att det förs till protokollet.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Jag ber om ursäkt, Eskil Erlandsson. Jag skulle givetvis ha påmint om detta. Regeringen fick ett papper om Eunavfor som är hemligstämplat. Det är ett nytt papper som kom i går eftermiddag. Då finns det också en uppdaterad ståndpunkt som behandlar det. Det senast utskickade materialet ska ha lite understruken text i slutet av ståndpunkten.

2014/15:39

18 juni

Anf. 26 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):
Ordförande! Jag har bara en ordningsfråga. Skulle vi kunna ta hela den diskussionen om Medelhavsinsatsen under FAC?

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:
Jag ser att det nickas runt bordet. Det verkar som att alla är överens. Då bestämmer vi att vi gör så.

Anf. 28 JOHNNY SKALIN (SD):
Herr ordförande! Jag är något osäker på regeringens ståndpunkt. Är det den som ingår i det reviderade papperet på bordet? Jag upplever inte att allting som ministern sa finns med i det papperet. Jag skulle gärna vilja ha det ministern nu uttryckte på pränt inför onsdagens möte.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:
Hinner de stenografiska uppteckningarna bli klara till på onsdag? Vi får prata med stenograferna här och se om det finns möjlighet att få de stenografiska uppteckningarna till på onsdag.

Anf. 30 JOHNNY SKALIN (SD):
Det uppskattar jag.
Vi kommer inte att kommentera allting inför kommande toppmöte i dag. Däremot vill jag nämna några saker.

Migrationspolitiken är, som sagt, en av de stora frågorna inför det här mötet. När det gäller migrationspolitiken är väl vi det enda partiet i riksdagen som har en avvikande uppfattning. Den tänker jag delvis delge i dag, men vi kommer även att upprepa det inför toppmötet, givetvis.

Vi tycker att det är viktigt att vi i omvärlden tar ett ansvar när människor är på flykt, men vi har en lite annan syn jämfört med de övriga riksdagspartierna. Vi tycker att man, om man ska hjälpa människor, måste ha som utgångspunkt att hjälpa så många som möjligt. Och det gör man faktiskt i första hand på plats. Det är viktigt att tillägga i den här diskussionen eftersom man från regeringspartiernas sida vill ha mer lagliga vägar in i EU, som man uttrycker det, och vill att fler människor ska söka sig till Europa. När vi har en situation med över 50 miljoner människor på flykt i omvärlden hjälper det föga, skulle jag vilja påstå.

Men det innebär inte att vi inte ska ta ett ansvar för flyktingar i Sverige och i Europa. Jag har ingenting emot att man diskuterar med andra EU-länder om att de på frivillig basis ska ta emot sin andel av kvotflyktingar. Men regeringen uttrycker här – övriga partier tycks också vara helt eniga om detta – att vi ska utöva påtryckningar, att andra länder måste ta sitt ansvar, att andra länder ska ta sitt ansvar och att det ska gå mot ett mer gemensamt system för flykting- och invandringspolitik på europeisk nivå. Det motsätter jag mig, för det kommer att leda till att vi överför makt på ytterligare ett område. Det är ett område som över lång tid har haft stora konsekvenser och som även i fortsättningen kommer att få stora konsekvenser för den svenska politiken och den svenska sammanhållningen, välfärden, arbetsmarknadspolitik, arbetslösheten, sysselsättningen och så vidare.

Visst, vi delar den solidariska tanken att man ska hjälpa människor, men vi har en annan syn på hur man hjälper människor. Vi har också en annan syn på var den här politiken ska hanteras. Ska den hanteras i Sverige eller i EU? Vi svarar då att den ska hanteras i Sverige, men vi kan mycket väl ha en dialog och diskussion med andra länder. Det tycker jag absolut att man ska kunna ha.

Regeringen välkomnar också de framsteg som man anser att EU har gjort i den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Vi vill inte heller på det området se en utvecklad politik som leder till att vi flyttar över mer makt från Sverige till Europa, som leder till att man stärker den europeiska synen på att vi ska ha en gemensam försvarspolitik. Det finns många slutsatser där man har kommit fram till den ståndpunkten tidigare.

Jag vill bara markera att här måste vi på något vis sätta ned foten. Det är många frågor som behandlas i EU-parlamentet, för övrigt, som pekar i precis samma riktning. Jag tycker att det är en oroväckande tendens. Jag tycker att försvarspolitik är någonting som vi ska värna. Vi ska värna vår alliansfrihet. Och är det så att vi inte ska ha en alliansfrihet ska vi ha ett samarbete med våra nordiska länder, vilket vi från Sverigedemokraternas sida förespråkar. Men det är inte en fråga för EU att behandla. Det är en fråga för Sverige och våra närliggande länder att behandla i så fall.

Ukrainarelationerna kommer inte upp på det här toppmötet, som ministern nämnade, men jag vill ändå klargöra att vi faktiskt är eniga med regeringen och övriga riksdagen om att vi ska hantera Rysslandsfrågan på allvar. Vi ska ge Ukraina stöd. Men det behöver inte innebära, och ska inte heller innebära, att vi ska förväxla detta med det östliga partnerskapet och Ukrainas och EU:s ambitioner i fråga om att Ukraina i framtiden ska bli ett medlemsland i EU.

Den europeiska planeringsterminen brukar vi anmäla avvikande mening om. Det kommer vi också att göra nu. Vi tycker inte att vi ska utöva den typen av påtryckningar från EU:s sida.

Vad gäller den europeiska planeringsterminen vill jag hävda att det här absolut inte fullt ut är frivilligt. Det är för Sverige i dag, men även i en indirekt mening. Vi är nämligen förpliktade att gå med i EMU. EMU-länderna har ju en skyldighet att faktiskt anpassa sig till vad EU-kommisionen säger, i alla fall i lägen där de har underskottsförfarande och liknande.

Vi tycker för övrigt inte heller på ett principiellt plan att EU ska diktera villkoren eller berättiga för oss hur vi ska styra vårt land, utan det ska svenska väljarna göra genom deras representanter, det vill säga de som är folkvalda i Sveriges riksdag.

Sedan gäller det TTIP. Vi tycker givetvis att det är bra med handel. Sverige är betjänt av att handla med andra länder. Jag tror att vi kan vidareutveckla handeln med USA, men vi måste akta oss för de delar i avtalen som riskerar att leda till att företag kan stämma stater.

Regeringen tycker att vi har ett starkt intresse av ett väl fungerande EMU. Ja, vi har ett starkt intresse av ett sammanhållet Europa, ett ekonomiskt starkare Europa, men det behöver inte innebära att vi har ett starkt intresse av ett väl fungerande EMU i sig, i alla fall inte i politisk mening. Ett väl fungerande EMU i sig innebär att vi ställs inför en rad

reformer som medför att vi flyttar över mer makt från medlemsstaterna till EU. Det har visat sig vara fallet ett antal gånger under föregående mandatperiod. Vi kommer att få se det även framgent, så visst har vi ett intresse av att Europa fungerar, men inte till priset av Sveriges långsiktiga självbestämmande.

Med det vill jag anmäla avvikande mening och sedan återkommer vi till nästkommande möte.

Anf. 31 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Tack, utrikesministern! Det är omfattande frågor som ska förberedas inför Europeiska rådet. Vi kommer att komma tillbaka till dem. De flesta frågor är inte nya, men trots det vill jag betona vikten av att den höga representanten får uppdraget att utarbeta strategin för EU:s externa agerande. Det har vi drivit länge.

Jag har också ett medskick. Jag vill understryka vikten av att regeringen fortsätter att driva den svenska linjen i förhållande till Ryssland samt stödet till Ukraina. Nu ska förlängningen av sanktionerna och av de restriktiva åtgärderna ske lite "under radarn". Hur ser regeringen på att överväga ytterligare sanktioner? Jag förstår att det inte kommer upp nu men vill ändå fråga: När kommer det upp? Utvecklingen ser inte bra ut, och det är naturligtvis viktigt att få igenom den första delen som gäller förlängning. Hur ser det ut på området? Jag frågar eftersom den höga representanten fått i uppgift att identifiera ytterligare möjliga sanktioner.

Jag har även en fråga om UK och vad som förväntas där. Jag inser att det är lite oklart. Cameron ska berätta vad UK skulle vilja göra, men förväntas det någon form av uttalande eller någon typ av ställningstagande? Eller ska det mer ses som en information till Europeiska rådet nästa vecka för att sedan tas vidare?

Anf. 32 JENS HOLM (V):

Jag har en del synpunkter på migrationspolitiken och Eunavfor, men det kommer senare, så vi tar den diskussionen då.

Jag funderar en del på regeringens ståndpunkt vad gäller handels- och investeringsavtalet med USA, TTIP. Jag undrar vad regeringen menar med att avtalet ska vara djupt och omfattande. Sedan tar man upp sådant som inte får begränsas, såsom miljöpolitik, arbetsrätt och djurskydd. Det är bra att de frågorna lyfts upp, men jag undrar hur man kan utlova det när det samtidigt inom ramen för avtalet finns möjlighet för storföretag att stämma stater för utebliven vinst. Det kan handla om att vissa länder har infört en lite tuffare miljölagstiftning, har nya krav på arbetsmarknaden och liknande. Det finns rätt många exempel på just sådana fall.

Innebär regeringens ståndpunkt att man kommer att motsätta sig en så kallad ISDS-klausul, den som ger företag möjlighet att stämma stater? Jag undrar också ifall Sverige kommer att verka för att vi ska få rösta om avtalet i Sveriges riksdag.

Vi har tidigare motsatt oss att Sverige ska vara positivt till att förhandla om TTIP. Den avvikande meningen ligger alltså kvar för min del, herr ordförande.

Vad gäller Storbritannien och det som togs upp tidigare är även jag nyfiken på vad toppmötet egentligen förväntas säga angående den kommande folkomröstningen i Storbritannien. Vidare undrar jag ifall Sverige kommer att begära ordet i den diskussionen. Jag tycker att den svenska hållningen i så fall självfallet borde vara att välkomna ett sådant initiativ. Det stärker demokratin om man kan folkomrösta om EU. EU har de senaste åren utvecklats starkt mot överstatlighet på de enskilda ländernas bekostnad. Jag tror inte att folk riktigt har hängt med på den resan. Sverige borde bejaka att man får folkomrösta i Storbritannien. Det kanske man borde få göra i fler länder.

Anf. 33 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Tack för frågorna! Låt mig börja med att säga att ni har möjlighet att diskutera dessa frågor med statsministern på onsdag nästa vecka inför mötet i Europeiska rådet. Somligt är kanske mer för statsministern att kommentera, men jag ska svara på några av de konkreta frågor som ni ställt.

Rådet ska behandla tre områden, alltså inte hela migrationsagendan. Man ska diskutera den interna omfördelningen och vidarebosättningen, man ska diskutera återvändandet och man ska tala om migrationskonferensen i höst gällande samarbete med tredjeland. Det handlar inte om gränskontroll. Diskussionen om kvoter och sådant pågår fortfarande. Frågan är kontroversiell och inte alldeles lätt. Det är full fart på den diskussionen.

Kvoterna är således inte en diskussion för Europeiska rådet, utan det blir mer en diskussion om allmän inriktning gällande ansvar och solidaritet. Vi har än så länge inte sett något utkast till det. Alla texter är inte framme ännu. När det gäller själva lagförslaget kommer det att bli en diskussion också om kvoterna.

TTIP är för närvarande inte med i förslaget till slutsatser. Den diskussionen får tas när det åter blir aktuellt. Ståndpunkterna är väl kända och det blir en diskussion om sak och substans, men den kommenterade dagordningen skrevs innan förslag till slutsatser hade kommit. Det finns inga förslag till slutsatser om TTIP.

Vi kan inte veta vad David Cameron kommer att säga. Det är en informationspunkt, så vi får lyssna på honom. Jag antar att de flesta är nyfikna på vilka synpunkter han kommer att framföra. Det kommer nog inte att bli någon bred diskussion om det i det här läget, utan det är en ren information. Det är det vi kan förvänta oss.

När det gäller Ryssland, Ukraina och ytterligare sanktioner har Mogherini i uppdrag att återkomma. Allt handlar om hur Ryssland agerar, hur de svarar upp mot den politik som vi har etablerat och den sanktionsregim som vi för närvarande följer. Uppdraget ligger hos Mogherini. Vi tillhör de länder som kommer att hålla ett vakande öga på vad som sker. Vår politik om att ge fullt stöd till Ukraina ligger fast. Vi ska hjälpa Ukraina att lyckas samtidigt som vi måste fortsätta att sätta press på Ryssland. Vi vill ju ändra deras beteende med sanktionerna, se resultat. Mogherini har i uppdrag att återkomma vid behov.

Det är viktigt att medlemsländerna håller ihop och kan bli eniga om att förlänga sanktionsregimen. Det är det allra väsentligaste.

Anf. 34 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Tack, utrikesministern, för redogörelsen! Från Moderaterna lyfte vi inför samrådet förra veckan, när vi behandlade RIF-frågorna, upp några synpunkter på migrationspaketet. Jag tror inte att jag behöver ta upp dem igen. Vi kanske återkommer till dem under nästa dagordningspunkt.

Det ska bli intressant att se vad man kommer fram till beträffande kvotsystemet och fördelningsnyckeln. Där har vi lämnat några synpunkter. Vad gäller fördelningsnyckeln, hur många man tagit emot tidigare, är kanske inte beaktat i den utsträckning det borde vara för att det ska få effekt. Vi hoppas att effekten ska bli att fler länder tar emot personer som i dag sitter fast i Grekland och Italien och som behöver vidarebosättas. Det var den ena punkten.

Det andra vi lyfte upp gällde kvotflyktingar och det som bygger på frivillighet. Vi ställde frågan om man på något sätt kunde knyta sanktioner eller något annat instrument till det så att det blev lite mer tyngd bakom. Vi har i dag ett frivilligt system som inte fungerar. Alla länder tar inte det ansvar de borde ta. Vi får väl se inför nästa vecka vilka förslag till rådsslutsatser det kommer att finnas på den punkten. I dag finns ingenting att ta ställning till vad gäller den frågan.

Däremot vill jag fråga utrikesministern om hon tror att Grekland kommer att komma upp på dagordningen, givet vad som händer i dag och i morgon. Jag undrar om hon kan säga någonting om det.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Jag ger ordet till mig själv i egenskap av Miljöpartiets representant.

Jag har en fråga om återtagande och återvändande. Jag undrar om det finns några garantier för individuell prövning, att man inte inför koncept såsom säkra länder, där man massåterför folk.

När man gör den typen av avtal brukar det finnas något slags ekonomiska eller andra morötter i påsen. Kan vi se till att det finns garantier för att dessa morötter inte gör att länder skriver på avtal som de sedan inte kan fullfölja på ett rättssäkert sätt, utan kanske tar emot fler människor, tillbaka till det landet, utan att kunna erbjuda dem minsta möjlighet till en dräglig tillvaro när de återvänder? Jag undrar om det redan nu finns något att säga om detta.

Anf. 36 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Jag nämnde i inledningen att vår ståndpunkt är att man bör se över omfördelningsnyckeln och att det hela bedöms gentemot de ansträngningar och insatser som medlemsländerna redan har gjort och gör. Jag tror att det kommer att bli en ganska allmän diskussion om politiken i stort och hur man med olika insatser förhoppningsvis ska få en migrationspolitik som håller ihop och kan balanseras.

Det är som ordföranden säger en del sådana principfrågor som måste upp, men vi har än så länge inga förslag till slutsatser som vi kan ta ställning till, utan det får bli väldigt allmänna medskick till dess att vi sett vad

som kommer ut av det arbete och de förberedelser som nu sker i kommissionen.

Det som gäller är att man alltid har en individuell prövning. Det är själva utgångspunkten också för våra synpunkter. Man måste titta på om en person har skyddsskäl. Det är utgångspunkten.

Vad gäller Grekland kan vi aldrig säkert veta ifall någon lyfter upp det under punkten Any other business. Det kan hända att eurogruppen tar upp det under mötet. Än så länge finns Grekland inte på dagordningen, så vi har ingen sådan utgångspunkt. Samtidigt kanske det vore underligt om man inte talade om Grekland på det ena eller andra sättet, under Any other business eller hur det nu kan komma att kommenteras. Det är naturligt när man träffas att man följer det aktuella läget.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning samt att det finns en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna, en oliklydande avvikande mening anmäld från Kristdemokraterna och en ytterligare oliklydande avvikande mening anmäld från Vänsterpartiet.

Anf. 38 JENS HOLM (V):

Vi förhåller oss till den svenska positionen, och där står TTIP med. Jag vet faktiskt inte vad jag ska göra, för det är ju den svenska positionen som vi förhåller oss till, och där ligger vår avvikande mening gällande TTIP fast. Om TTIP inte finns med i rådsslutsatserna är det egentligen lite konstigt att ha det med här.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Du kan väl gardera med kryss, ha en avvikande mening som faller om den inte blir diskuterad.

Anf. 40 JENS HOLM (V):

Så gör vi, precis.

Jag skulle vilja säga en sak till. Vi har tidigare avvikit mot migrationspolitiken. Det är en bärande del i slutsatserna. Den avvikande meningen ligger fast. Vi tycker att det är alldeles för lite fokus på att rädda liv och för mycket fokus på att jaga flyktingsmugglare, som man kallar det.

Sedan vill jag anmäla en ny avvikande mening. Det är att vi motsätter oss de formuleringar som finns under säkerhets- och försvarsstycket i slutsatserna som handlar om att den europeiska försvarsindustrin ska stärkas ytterligare. Det står på punkt 7 c. Vi vill inte ha någon upprustningsformulering i slutsatserna. Det borde Sverige ha motsatt sig. Jag ber om ursäkt för att det kom lite sent. Jag borde ha upptäckt det tidigare.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Då är punkten avslutad.

Vi går vidare till nästa dagordningspunkt, Den europeiska planeringsterminen.

2014/15:39

18 juni

Anf. 42 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Här handlar det om godkännande av integrerade landsspecifika rekommendationer. De ska samlat godkännas av allmänna rådet och sedan överlämnas till Europeiska rådet. Här har samråd skett med nämnden tidigare om rekommendationerna inför Epsco- och Ekofin-rådet som äger rum i dag och i morgon.

Regeringen ser rekommendationerna som ett instrument för att uppmuntra till en ansvarsfull ekonomisk politik och att uppfylla de mål som har satts upp inom EU. Samtidigt är det ytterst parlamenten i medlemsländerna som beslutar om utformningen av nationell ekonomisk politik. Vi tycker att Sverige kan ställa sig bakom att årets landsspecifika rekommendationer kan överlämnas till Europeiska rådet.

Anf. 43 JOHNNY SKALIN (SD):

Det tycker inte vi att Sverige ska göra. Vi anmäler avvikande mening med anledning av vad vi anfört tidigare.

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Agendan för bättre lagstiftning.

Anf. 45 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Den här diskussionen vid rådsmötet blir ett tillfälle för medlemsländerna att ge sina första reaktioner på kommissionens meddelande. Vi tänkte välkomna kommissionens ambitiösa arbete med att öka kvaliteten i lagstiftningsarbetet och också strävan mot ökad öppenhet i processen. Vi tänkte nämna att vi vill att kommissionen inleder en diskussion med medlemsstaterna om ett reduktionsmål för att minska onödiga regelbördor.

Här är det viktigt att understryka att förenklingsarbetet inte ska leda till försämringar vad gäller arbetstagares rättigheter, arbetsmiljö eller skydd för miljö och konsumenter. Vidare tänkte vi poängtera att det är missvisande att tala om så kallad Gold Plating i situationer där medlemsländerna fastställer regler på en högre nivå än minimilagstiftningen. Syftet med minimidirektiv är att etablera minimistandard där medlemsländerna kan gå längre om de själva vill.

Anf. 46 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Det här är en mycket viktig punkt. Jag tycker att det är bra att man tittar på hur man får fram en bättre lagstiftning som syftar till att förbättra vad gäller detta arbete. Syftet är inte riktigt att försäkra för arbetstagares rättigheter, arbetsmiljö och miljö- och konsumentskydd. Syftet är att man ska anta så ändamålsenliga, effektiva och proportionerliga lagar som möjligt.

Förslaget handlar inte om vilka lagar som ska stiftas, det vill säga vilken politik man ska bedriva. Fokus ligger på hur EU stiftar lagar. Jag förstår uppriktigt sagt inte riktigt vad i kommissionens förslag som regeringen ser som ett hot mot arbetstagares rättigheter, arbetsmiljö och

miljö- och konsumentskydd. Jag förstår faktiskt inte riktigt den problematik som regeringen identifierar i detta förslag. Förslaget som sådant tycker jag är mycket bra.

2014/15:39

18 juni

Anf. 47 BÖRJE VESTLUND (S):

Det som vi från oppositionen och regeringen förhandlade fram under förra mandatperioden gällde att man gjorde skillnad på stora och små företag. Under vissa förutsättningar skulle mycket små företag inte ha samma miljöregler och sådana saker. Där var vi väldigt överens om att om man har regler ska de gälla alla företag oavsett om de är stora eller små. Det tycker jag ska finnas i den svenska ståndpunkten. Det har det funnits hittills när vi har diskuterat frågan, tro mig. Jag har nött den här frågan så många gånger på konkurrenskraftsrådet. I övrigt är det bra att frågan kommer upp. Min undran är bara: Varför behandlas den i allmänna rådet i stället för konkurrenskraftsrådet där den varit tidigare?

Det som är nytt är något som jag tycker är bra. Ibland har man missat det när man genomfört liknande åtgärder på nationell nivå. Det är att följa det genom hela processen. Vid sådana förändringar som kommit in efter att det har granskats av jurister, det vill säga att det kommit till något ytterligare, har man inte gjort bedömningen om enkelheten och regelförenklingsrådet. Där har det riktats kritik mot regelförenklingsrådet. Jag tror att det är en bra sak och att alla regler ska gälla alla företag. Jag tror att de som satt här under förra mandatperioden mycket väl känner till just den beskrivningen.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Här vill också jag begära ordet. Jag har en viss erfarenhet av hur EU-regler kan bli komplicerade ibland. Min bild är: Enklare för vem? Jag har upprepade gånger sett att regelverk förenklas för de stora företagen medan man samtidigt gör det mer komplicerat för de små när man förenklar för de stora. Det kan finnas motstridiga intressen. Jag vill verkligen ta upp det Börje Vestlund säger här.

När det gäller information till konsument kan det ibland finnas ett värde i att mikroföretag undantas. Det gjorde vi till exempel i livsmedelslagstiftningen. Företag som har färre än tio anställda, har en butik och lagar sin mat själv kanske inte nödvändigtvis måste ha europeiska regler för hur den märks när konsumenten kan få information direkt från den som har lagat maten. Den typen av undantag om information till konsument i slutledet, där marknaden är lokal och innehavaren har stor kunskap om produkten, kan man till exempel tänka sig är ett lämpligt undantag.

Det finns många andra exempel på när man genom höjda miljöstandarder och andra standarder kan få enklare regelverk. Jag brukar som exempel ta djurtransportförordningen där huvuddelen av regelbrotten sker vid in- och urlastning vid viloperioderna. Om regelverket satt en åttatimmarsgräns skulle inte viloomlastningarna behövas, antalet regelbrott skulle minska och det skulle bli enklare att övervaka lagstiftningen. Ibland kan starkare regelverk vara enklare att genomföra.

Ett annat exempel på när lobbyism och sådant gör regelverket onödigt komplicerat är EU:s regelverk för fryst mat. Ursprungsförslaget var enkelt: Har det varit fryst någon gång ska det vara märkt. Men den irländska smörindustrin som blandar vinter- och sommarsmör för att få rätt morfologi var emot detta. De sa: Om det är tekniskt nödvändigt ska vi inte märka det som fryst. Då ska vi hålla på att undersöka om det var tekniskt nödvändigt. Tyska pepparkaksindustrin fick igenom: Om det inte påverkar smaken ska vi inte märka det som fryst. Ska vi då ha svenska nationella pepparkakstestningspaneler som avgör om smaken har förändrats eller inte? Det är onödigt krångel, men det gör det enklare för vissa storföretag.

Vi ska ha det i åtanke när vi förenklar regler. Det gäller vem som det gynnar och vem det kanske eventuellt missgynnar.

Anf. 49 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Denna exposé av det regelverk som råder inom EU och Börje Vestlunds exempel illustrerar att vi från regeringens sida tycker att det är rimligt att säga: Låt oss alltid titta på lagstiftningen med till exempel löntagarnas intressen och miljöintressena för ögonen. Vi sätter upp en sorts kontrollstationer för oss själva. Vi ska i varje fall se till att det inte blir sämre när man tittar på slutresultatet.

I övrigt tror jag nog att Ulrika Karlsson och jag är överens om att vi vill att det ska förenklas. Men ibland kan man göra regler som till synes är en förenkling men som innebär försämringar från miljösynpunkt. Jag har många fler exempel som jag lärde mig under tiden i kommissionen. Det är viktigt, och det är viktigt att man ständigt har det i åtanke.

Sedan har vi förstås samma intresse av att se till att man gör de förenklingar som är möjliga att göra. Att det nu ligger på Allmänna rådet hör nog ihop med att det är en del av interinstitutionella avtalet, annars vet jag inte varför det hamnar här. Det måste vara så. Rådsslutsatser kan komma i konkurrensrådet. Det är den förklaring som vi ser, att det hör ihop med det. Sedan är det också alltid bra om det förankras på högsta politiska nivå.

Anf. 50 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Jag vill hänvisa till vår avvikande mening från den 17 april i år.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning samt en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går till dagordningspunkt 8, som jag här fräckt kallar för Makedonien.

Anf. 52 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Frågan är om vi ska ta också den punkten på FAC.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Då tar vi upp båda aspekterna av den punkten där. Ska vi enas om det? Nämnden verkar enas om det.

Vi går vidare till punkten Övriga frågor på GAC. Finns det någonting där att tillägga?

Anf. 54 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Jag vill informera om att det blir en lunchdiskussion om strategisk kommunikation. Det beror på att Europeiska rådet i mars gav Mogherini i uppdrag att i samarbete medlemsländerna och EU-institutionerna inleda ett arbete för att förbättra EU:s strategiska kommunikation. Det lettiska ordförandeskapet ska informera om det pågående arbetet.

Här tycker vi att kommunikations- och desinformationsstrategier har spelat en mer aktiv roll för utvecklingen i EU:s grannländer i öst under de senaste 18 månaderna. Vi måste ta frågorna på största allvar. Det är förstås också ett viktigt verktyg för att främja EU:s övergripande politiska mål. Diskussionen blir en viktig diskussion, men vi har inte fått något mer underlag än så.

Anf. 55 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Jag har avslutningsvis en fråga som jag glömde bort förut. Vad är det för typ av dokument som ska tas fram om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken? Vad är det för typ av inriktning som ska tas fram, bara så vi vet inför mötet med statsministern i nästa vecka?

Anf. 56 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det är väl slutsatser som det är menat att man ska ta fram.

Anf. 57 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Okej. Kommer det att vara en inriktning för hur Europa ska jobba under ett visst antal år, eller kommer det att vara en långsiktig strategi? Kan vi få veta lite mer? Vad är det för paket vi antar?

Anf. 58 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Vi diskuterar lite internt här. Det Désirée Pethrus fråga avser är väl strategin, helt enkelt, det som är uppdraget till HR Mogherini att ta fram. Det är en bred strategi som inte bara omfattar utrikes- och säkerhetspolitiken utan också policyområden med externa aspekter, utveckling, handel, migration och annat. Det är det dokumentet.

Anf. 59 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Rådet anger alltså inriktningen på den strategi som Federica Mogherini ska arbeta fram. Hur långsiktig är den? Finns det någon tidsplan?

Ursäkta att jag frågar, men jag tycker att det känns ganska viktigt att vi vet vad det konkret är vi vill ha framöver.

Anf. 60 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det är ett antal möten och en diskussion som har lett fram till strategin, men det är inte mer specificerat än att det ska vara en bred strategi. Det sägs inte någonting om tidsplanen. Denna strategi kommer att bli av samma slag som andra strategier, det vill säga med ett väldigt öppet mandat.

Vi kan inte säga så mycket mer om detta än det som redan finns på basis av tidigare diskussioner. Det är en uppföljning och ett uppdrag som formuleras väldigt allmänt.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Men, Désirée Pethrus, när rådet ska diskutera frågan och ange inriktningen kommer frågan givetvis att vara uppe för samråd här i nämnden.

Anf. 62 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ja, men det brukar vara bra att ha så mycket förberett som möjligt när statsministern kommer. Det är bra om vi känner att vi vet vad det är konkret vi ska fatta beslut om.

Det är bara ett inspel för att kunna förbereda oss på ett bra sätt, så att vi vet vad det är vi ska fatta beslut om när det gäller vår gemensamma försvars- och säkerhetspolitik. Det är ju ganska allvarliga frågor.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Är tanken att detta ska behandlas på annat sätt på Europeiska rådet än det som finns i slutsatserna?

Anf. 64 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Som sagt: Det som finns i slutsatserna är det som ska diskuteras. Sedan kan det ju hända att det blir en diskussion som blir vidare än så.

Så fort vi får någonting mer som vi anser att nämnden kan ha nytta av ska vi, i enlighet med vad vi sa i början här, se till att ni får det som underlag för diskussionen med statsministern.

Det är ofta så med de här strategierna att de blir breda och lite luftiga. Just nu är det bara det som finns i slutsatserna som ska behandlas, men om de vid mötet vill gå in på en djupare diskussion återstår att se.

Om det kommer mer underlag ska vi se till att EU-nämnden får det – absolut.

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Då är vi klara med punkt 1, Allmänna frågor.

§ 2 Utrikes frågor**Utrikesminister Margot Wallström****Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 18 maj 2015****Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 22 jun 2015**

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Vi fortsätter med utrikesrådet.

Vill utrikesministern lämna en muntlig återrapport från mötet den 18 maj utöver den skriftliga?

Anf. 67 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande! Det var en lunch med EU:s utrikesministrar och försvarsministrar och Natos generalsekreterare Stoltenberg.

Diskussionen kretsade kring hur samarbete organisationerna emellan kan stärka effektiviteten i respektive organisation och också stärka förmågan att möta de säkerhetshot som EU och Nato stor inför.

De säkerhetsutmaningar vi ser i EU:s östra och södra grannskap tillsammans med nya hot som hybridkrigföring och cyberattacker är en kontext i vilket samarbetet med Nato ter sig alltmer användbart, vilket HR Mogherini påpekade i sin inledning.

Generalsekreterare Stoltenberg påpekade vikten av de samarbeten mellan EU och Nato som redan pågår på många olika nivåer. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Ministrarna gav i stort sitt stöd till Stoltenbergs resonemang.

Ett antal ministrar lyfte upp frågan om säkerhet till havs och situationen på västra Balkan.

HR Mogherini avslutade med att ta på sig att intensifiera samarbetet mellan utrikestjänsten och Nato.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Innan vi sätter igång med själva dagordningen undrar jag om det finns något att kommentera gällande A-punkterna. Det är första gången på länge som Ukraina inte är på agendan, men vi står ju inför förlängda sanktioner och annat. Är det något utrikesministern vill informera om vad gäller dessa?

Anf. 69 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande! Jag ska säga något om två av de A-punkter som kan komma att antas på måndag.

Det gäller förlängningen av de ekonomiska sanktionerna mot Ryssland som kallas Restriktiva åtgärder med hänsyn till Rysslands åtgärder som destabiliserar situationen i Ukraina. Dessa löper som ni vet ut den 31 juli 2015. Minskavtalen förutses vara fullständigt genomförda den 31 december 2015.

Mot denna bakgrund föreslås rådet besluta att förlänga tillämpningen av gällande rådsbeslut till och med den 31 januari 2016.

Det gäller även förlängningen av Krim sanktioner som formellt heter Restriktiva åtgärder med anledning av den olagliga annekteringen av Krim och Sevastopol. De löper enligt gällande rådsbeslut till och med den 23 juni 2015, men som alla känner till kvarstår den olagliga annekteringen.

Mot denna bakgrund föreslås rådet besluta att förlänga tillämpningen av nuvarande rådsbeslut till och med den 23 juni 2016.

Dessa två beslut har varit föremål för skriftligt samråd med nämnden inför de regeringsbeslut som togs på regeringssammanträdet i går. Det är förstås viktiga beslut.

Vidare handlar det om EU:s insats mot människosmugglare i södra och centrala Medelhavet. Nämnden fick i går ta del av ett papper som redogör för regeringens utgångspunkter inför Eunavfors behandling vid FAC.

Beredningsläget för denna insats är fortfarande oklart. Det är i nuläget inte uppsatt som en diskussionspunkt på FAC, men det kan bli aktuellt att som A-punkt fatta beslut om att lansera insatsen.

Enligt den senaste informationen vi har kommer HR Mogherini att ta upp det och migration i sin inledning och då också inkludera Libyen. Därför vill jag gärna ta upp den frågan med er.

Bakgrunden är att Europeiska rådet har beslutat om en rad åtgärder med anledning av den senaste tidens mycket allvarliga drunkningsolyckor i Medelhavet. En av dessa åtgärder är en GSFP-insats för att bekämpa flyktingsmugglingen till havs.

Som ni kommer ihåg godkände utrikesrådet den 18 maj ett krishanteringskoncept och etablering av en sådan här insats under namnet Eunavfor Med. En operationsplan har tagits fram. Planen är föremål för diskussion i EU-strukturerna för att göra det möjligt att anta den och ett beslut om lansering av denna insats på utrikesrådet på måndag.

Den insats som förbereds är uppdelad i flera faser. Den initiala fasen är inriktad på informationsinhämtning på internationellt vatten. De senare faserna handlar om aktivt agerande mot smugglare, inklusive på libyskt territorialvatten.

För de senare faserna krävs det en inbjudan från libyska myndigheter och/eller en resolution från FN:s säkerhetsråd.

Från svensk sida har vi gett stöd till förberedelserna för denna insats. Vi tycker att vi måste pröva alla vägar för att bekämpa denna hänsynslösa flyktingsmuggling som har skördat så många människoliv. Vi skulle vilja se en tydlig legal grund för insatsen i sin helhet i form av en resolution från FN:s säkerhetsråd innan beslut fattas om att godkänna operationsplan och lansera insatsen.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Ni minns säkert att vi talade om att sätta upp dessa kontrollstationer när jag var här förra gången och presenterade detta. Insatsens första fas, som skulle kunna inledas efter godkännande av operationsplan och beslut om lansering, ska vara definierad på ett sådant sätt att agerande från

denna insats är folkrättsligt oantastlig, och MR-aspekter, inte minst i hanteringen av eventuella migranter, ska vara omhändertagna på ett tillfredsställande sätt.

En annan förutsättning för oss är att det står klart att Sverige inte kommer att godkänna en övergång till insatsens övriga faser förrän det finns en folkrättsligt tillfredsställande grund och MR-aspekterna är omhändertagna.

En förutsättning för svenskt godkännande är också att GFSP-insatsen ses som en del av en helhet där grundorsakerna till flyktingströmmarna också hanteras, där EU-länderna tar mer gemensamt ansvar för flyktingmottagande och där EU anstränger sig för att få ett bättre och bredare partnerskap med länder i Afrika och Mellanöstern liksom med internationella organisationer. Det möjliggör att man tittar på grundorsakerna till flyktingströmmarna, som blir större och större.

Förberedelserna för en GSFP-insats på Medelhavet sker mot bakgrund av fredssamtal mellan parterna i den libyska konflikten, och EU ska stödja FN:s ansträngningar att facilitera samtalen. En GSFP-insats får inte störa fredsansträngningarna, som på sikt är av avgörande betydelse för hanteringen av migrationssituationen i området. Så ser vi på det.

Ett underlag sändes ut till er i går. Återigen: Det beror på att detta verkligen är rörlig materia. Det händer saker hela tiden, och diskussioner pågår mellan medlemsländerna.

Jag vet inte hur ordföranden vill lägga upp detta.

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:

Jag är lite förvirrad och förvånad över att en så pass kontroversiell och viktig punkt har blivit en A-punkt med så kort varsel och att de har inte lagt fram dokumenten för länderna så att ett ordentligt beslut kan fattas.

För vår hantering här är det bättre att vi har en tydlig diskussion och kanske till och med ett beslut i dag, om det är en A-punkt. Men om vi inte vet exakt hur sluttexten blir är det svårt att formulera en ståndpunkt som är tydlig nog för regeringen att agera utifrån.

Jag tror att vi i alla fall ska ha diskussionen i dag och gemensamt komma fram till på vilket sätt vi ska fatta beslut på bästa sätt. Ni får ta ordet i den frågan också när ni tar ordet i sakfrågan.

Bara så att alla har rätt papper framför sig vill jag säga att det dokument som utrikesministern nämnde ligger på bordet. Det är ett blad med lite text på baksidan. Sedan har vi alla fått en mapp med resten av dagordningen i våra fack som vanligt. Det är de handlingar som finns.

Anf. 71 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Jag tackar utrikesministern för redovisningen. Jag har inledningsvis en frågeställning och ett påpekande.

Jag börjar med påpekandet. Jag tycker att vi i den skriftliga ståndpunkt vi har fått måste inlemma orden rädda liv i fjärde stycket. I klartext blir det: Från svensk sida har vi gett vårt stöd till förberedelserna för Eunavfor Med. Vi måste pröva alla vägar för att rädda liv men också

2014/15:39

18 juni

bekämpa ... Eller om man har någon liknande lydelse. Det måste vara vårt huvudfokus i den svenska ståndpunkten.

Min frågeställning berör den libyska regeringen. Jag har fått lära mig att det i alla sammanhang pratas om två regeringar. Min undran är vilken regering vi menar när vi pratar om den libyska regeringens godkännande av insatserna.

Anf. 72 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Detta är en svår och oerhört viktig fråga, för den hänger ihop med alla de övriga. Det är egentligen det som står sist i dokumentet som är huvudbudskapet, det vill säga att allt detta måste göras med bekämpandet av grundorsakerna i åtanke.

I regeringens ståndpunkt måste vi betona att en förutsättning är att detta ska ses som en del i en helhet. Annars blir det som att sätta ett vanligt plåster på en arteriell blödning. Det måste komma fram i alla diskussioner vilka olika typer av delar vi har. Hela migrationspaketet finns, och då blir detta en del.

För att gå tillbaka lite var det, som jag har sagt tidigare, olyckligt att man i de första diskussionerna började med att göra en jämförelse med Eunavfor Atalanta, för det leder tankarna helt fel. Det handlade om att bekämpa kapning och pirater, medan detta handlar om något helt annat. Det som är varan här är de extremt utsatta människor som försöker fly för sina liv, för att få ett bättre liv. Därför leder det tankarna helt fel.

Man kan fundera över om det egentligen är en militär insats man ska göra. Här handlar det snarare om en polisiär insats av något slag. Det militära instrumentet *kan* används, men då gäller det att vara nog.

Jag tycker att regeringen har försökt beskriva detta på ett så rättssäkert sätt som möjligt, det vill säga att om vi inte har alla delar i den folk-rättsliga grunden på plats kan man inte fatta beslut om mer än den första fasen. Jag tycker att detta är väl uttryckt.

Sverige måste hålla fast, men samtidigt måste EU kunna visa någon typ av handlingskraft. Det är en svår avvägning. Det viktiga är att betona förutsättningen att det är en del av en helhet. Hur kan regeringen garantera för oss som sitter här att det blir ett beslut i olika faser? Det är avgörande.

Hur kan vi, om det blir ett beslut på måndag, känna oss trygga med att man inte går vidare, när man dessutom var beredd att ta detta som en A-punkt?

Anf. 73 TINA ACKETOFT (FP):

Herr ordförande! Jag tackar utrikesministern. Jag tycker att det är ett väldigt bra papper i grunden, och jag stöder mina allianskollegor.

Naturligtvis vill man först och främst se en legal grund för hela insatsen, det vill säga att vi får ett okej också från Libyen. Men som vi alla vet är den chansen ganska slim, i alla fall just nu.

Enligt de senaste siffrorna är 60 miljoner på flykt, och 45 000 ger sig iväg varje dag. När vi vet detta känns det lite konstigt att man över huvud taget skulle säga nej till den första insatsen. Eftersom den sker på internationellt vatten och vi kan anta att det är flyktingar på rangliga skepp –

inga människosmugglare, för de befinner sig på säker mark – blir det i själva verket ”bara” en fråga om att rädda liv. Det är bra och gott. Det kan man inte säga nej till.

Man kan heller inte villkora den första insatsen och säga att Sverige ställer sig utanför om vi inte får hela mandatet. Självklart ska vi ställa upp på insatsen, som egentligen enbart blir en stor insats för att rädda liv, som det ser ut nu.

Jag efterlyser det som Karin Enström sa när det gäller alla de övriga att-satserna, som är väl underbyggda och välgrundade. Jag tycker att man ska se till att vi får dem garanterade och att vi verkligen kan känna oss trygga i EU-nämnden med att det är detta som gäller och att det inte kommer att släppas.

Anf. 74 JENS HOLM (V):

Jag tycker att det är fel tänkt från början att öppna för militära insatser. Grundinställningen borde handla om att rädda liv och, som det står i papperet, att komma till rätta med grundorsakerna till problemet.

Självfallet är flyktingsmugglarna ett problem. De är cyniska, brutala och illegala på alla sätt och vis. Men de kan agera därför att det finns en väldigt stor önskan att ta sig till Europa. Jag skulle vilja se att alla resurser läggs på att rädda liv och att detta står i fokus.

Även om det finns en sådan del här har jag inte förstått exakt i detalj vad man ska göra, men det är väl att angripa flyktingsmugglare militärt. Jag ifrågasätter kostnaden för en sådan insats. Finns det någon uppskattning av den? Skulle man inte kunna ta alla de resurserna och slussa över dem till livräddande resurser och bygga upp något som liknar Mare Nostrium, som fanns tidigare?

Jag ifrågasätter också någonting annat, som jag inte förstår. Det ska vara en inbjudan från libyska myndigheter, precis som Eskil Erlandsson och andra har tagit upp. Vilka myndigheter är det vi pratar om, och varför står det ingenting om den libyska regeringen? Jag tror inte att det är en slump, för vi vet inte vilken regering det handlar om egentligen. Mandatet blir väldigt oklart. På vems inbjudan gör man detta?

Jag undrar hur man rent formellt fattar ett sådant här beslut. Är det med enhällighet, så att ett land kan sätta sig emot, eller är det med kvalificerad majoritet? Det vore bra med ett svar på den frågan.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Vill utrikesministern redan nu reda ut några av frågorna innan vi fortsätter diskussionen?

Anf. 76 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ja tack, gärna, herr ordförande. Jag tackar för kloka och konstruktiva synpunkter. Jag har alls ingenting emot att man skriver ”rädda liv” i fjärde stycket. Jag tycker att det är högst rimligt.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Jag håller med Karin Enström om att det är en del av en helhet. Det blir viktigt att jämföra det med en annan insats, kanske särskilt med Atalanta. Det är riktigt att ordet leder tanken. Om man pratar om det som en

militär insats får folk associationer bara av att man använder det begreppet.

Egentligen kanske man hade velat ha en mer polisiär insats eller vad man ska kalla det, men det här är den lösning som finns för att kunna mobilisera till exempel båtar och den typen av hjälp som behövs. Det är därför man har valt den här vägen framåt. Vi har alla synpunkter på det. Det tror jag att ni förstår.

Som Karin Enström sa är det en svår avvägning, men det som nu finns är att man sätter upp kontrollstationer i etableringsbeslutet. Vi verkar för det också i lanseringsbeslutet för att det ska vara tydligt att medlemsländerna ska kunna fatta beslut om de ska godkänna fasövergångarna. När det blir mer och mer operativt, så att säga, ska vi kunna kontrollera att vi lever upp till det vi har synpunkter på, nämligen den folkrättsliga grunden för detta.

Jag kan bara hålla med om vad Tina Acketoft sa. Det är helt och hållet vår syn också. Helst skulle man ha velat se en folkrättslig grund för hela operationen som var solid och helt vattentät till att börja med. Men det har inte utvecklats sig på det sättet.

Det har funnits ett intresse av att driva fram åtgärder och att hellre göra det stegvis, som man gör nu. Samtidigt är det en alltmer desperat situation på Medelhavet. Alla dessa faktorer samverkar till att det inte är idealiskt ur vår synvinkel. Det papper som vi har skickat ut anger bakgrunden. Vi försöker att göra det så komplett som möjligt med hur vi ser på allt detta.

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

Men vi har velat sätta upp dessa stoppunkter så att vi i fortsättningen definitivt kan få prata igenom det och ge vårt okej till att så småningom genomföra operationsplanen.

På rak arm har vi ingen kostnadsberäkning, men vi kan återkomma till om det finns en allmän beräkning. Jag vet inte att jag har sett en siffra. Det handlar om vad enskilda medlemsländer bidrar med. Det hänger på vad man vill skicka till exempel i form av båtar som kan genomföra informationsinhämtningen och hjälpa till att rädda liv, för även om det inte är uppgiften är det de facto detta de gör i dag. De har räddat väldigt många liv. Så som det utförs i dag liknar det mycket Mare Nostrum-insatsen. Det är vad jag kan svara just nu.

Anf. 77 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Tack för föredragningen i detta ärende, utrikesministern! Det är ju våra frågor som handlar både om att rädda liv och om att bekämpa smugglare som utnyttjar människor i en väldigt utsatt situation. Jag är tacksam att vi fick möjligheten till ajournering för att titta ordentligt på papperet och se ordentligt vad som står där.

Jag har ändå några frågor som kvarstår. Först vill jag säga att jag instämmer i mina allianskollegors tillägg och synpunkter. Sedan skulle jag väl kanske hellre se att man i det femte stycket, som inleds med att vi skulle vilja se en tydlig legal grund, skriver: "Vi arbetar för en tydlig legal grund." Det tycker jag skulle göra det mer tydligt att det faktiskt är det vi jobbar för.

Sedan var det något som gjorde mig lite osäker. Nu när jag tittar ser jag att regeringen när det gäller den första fasen – att jobba utanför libyskt vatten, alltså på internationellt vatten – anser att det ska vara folkrättsligt oantastligt. Jag förutsätter alltså att det är det som är Sveriges linje. När det kommer till faserna efter det säger utrikesministern också att det ska finnas en folkrättsligt tillfredsställande grund och att man ska ha MR-aspekter med, vilket ju är bra. Där ser jag att Sverige hela tiden har folkrätten för ögonen, vilket är väldigt viktigt för oss.

Det var därför jag blev lite förvånad över den text som står tidigare, nämligen att vi i avsaknad av säkerhetsresolution ändå ska fatta ett beslut. Tänker sig ministern då att det är mer den bakgrunden, alltså att kunna ha det som en övergripande säkerhetsrådsresolution, men att vi inte kommer att gå ifrån folkrätten? Det är bara det jag vill få förtydligat.

Slutligen skulle man kunna skriva att Sverige är suveränt att besluta om eller hur vi vill delta i de här insatserna. Vi måste nämligen fortsätta kunna styra över vår egen utrikes- och säkerhetspolitik och på vilket sätt vi vill delta, antar jag.

Det är egentligen, precis som Tina Acketoft sa tidigare, lite svårt att förstå vad det är man ska göra med militära insatser eftersom smugglarna vad jag förstår ofta lämnar människor på en båt och ger sig iväg själva. Jag kan alltså inte se vilka det egentligen är man ska bekämpa och om det är så att säga båtar med militär personal. Det handlar om att inte göra kostnaderna högre än vad de egentligen behöver vara.

Anf. 78 ANNA-LENA SÖRENSON (S):

Det finns väl egentligen inte så mycket att tillägga; jag tycker att regeringens ställningstaganden och ståndpunkter är både kloka och riktiga. Som utrikesministern själv sa vill vi dock även ställa oss bakom Eskil Erlandssons förslag att göra det tydligt att det handlar om att rädda liv och inte i första hand om att jaga bovar och pirater i Medelhavet.

Med tanke på det vi hörde på radio i morse, det vill säga rapporten om att det nu finns över 60 miljoner människor på flykt i världen, kan man väl bara önska att världssamfundet och Europa kan samla ihop sig och försöka lösa problemen på bästa sätt. Därför tycker jag att det är bra med den här ansatsen till en helhetslösning och att vi påpekar det.

Anf. 79 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Jag är något osäker på vad insatsen innebär i rent praktisk mening, speciellt utifrån det här papperet. Vi har diskuterat de här sakerna tidigare, men vad innebär det nu? Vad är det vi fattar beslut om på det kommande mötet – egentligen? Vad innebär detta i praktisk mening? Jag tycker att det är något oklart.

Vi ställer oss givetvis bakom åtgärder för att bekämpa flyktingsmugglingen, eftersom den innebär att människor far illa. Många människor förolyckas på havet, och det är en situation ingen av oss kan tillåta på något sätt. Men som det står i det här papperet handlar det om informationsinhämtning, och vad innebär det i praktiken? Ska båtarna åka runt på internationellt vatten och angripa flyktningbåtarna? Ska flyktingsmugglarna återvända till sina ursprungsländer medan personalen

på båtarna från EU tar hand om folket ute på havet? Vad handlar det om i praktiken?

Jag skulle alltså vilja få klarlagt vad det handlar om och vad det leder till i praktiken. Jag tycker att det är lite oklart. Jag vill veta vilket förhållingsläge vi har och vad diskussionen utgår ifrån, för att göra det möjligt att faktiskt ta aktiv ställning till förslaget.

Med utgångspunkt i att det verkligen handlar om att vi kan bekämpa flyktingsmugglarna – det är alltså inte flyktingarna utan flyktingsmugglarna som ska bekämpas – har jag en fråga vad gäller regeringens ståndpunkt att EU-länderna ska ta ett större gemensamt ansvar för flyktningmottagandet och att det är ett villkor för svenskt deltagande, liksom att EU anstränger sig för att utveckla ett bättre och bredare partnerskap med länder i Afrika och Mellanöstern. Vad innebär ett partnerskap? Liknar det östliga partnerskapet, eller handlar det om att vi ska föra en dialog med dessa länder för att åstadkomma ett möjligt återtagande av de människor som sätter sig i de här båtarna och far ut på Medelhavet? Vad handlar det om?

När det gäller att EU-länderna ska ta ett gemensamt ansvar för flyktningmottagandet vet ju alla vad vi från vårt parti tycker. Vi tycker att vi ska följa de konventioner vi har ratificerat och antagit tidigare, och vi tycker inte att man från Sveriges eller EU:s sida ska påtvinga andra EU-länder en gemensam invandringspolitik eller flyktningpolitik. Sådana delar ställer vi inte upp på.

Om det däremot handlar om en ren insats för att bekämpa flyktingsmugglare så att människor inte förolyckas på haven och så att vi slipper den här situationen är det bra. Helst ska vi kombinera det med att i första hand hjälpa fler människor på plats. Jag utgår ifrån att det inte är utgångspunkten, men jag skulle åtminstone vilja se det. Det hade jag sett som någonting positivt.

Anf. 80 ORDFÖRANDEN:

Nu har jag ordet i egenskap av Miljöpartiets representant. Jag är ändå glad att det råder en så pass stor samsyn bland allianspartierna, Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och oss när det gäller att fokus måste vara att vi ska rädda liv, hjälpa människor och försvara folkrätten.

Om jag har förstått det här korrekt innebär det att Sverige kan tänka sig att ge stöd till den första fasen. Om den första fasen ska vara förenlig med folkrätten utan mandat från säkerhetsrådet betyder det egentligen att det vi gör är att rädda liv på internationellt vatten och nationellt vatten, att vi tar hand om människor och att vi ser till att bilden av ett europeiskt fartyg är att det är någon som ska hjälpa människor – inte beskjuta dem. Kan man tänka sig någon större fasa än att ha flytt genom halva Afrika eller halva Mellanöstern, betalat en otrygg flyktingsmugglare och hamnat på en överfull båt med risk för sitt eget liv – för att sedan möta nästa hot i form av ett beväpnat fartyg? Det måste vi verkligen undvika.

Om vi nu ska gå över till någon annan fas tolkar jag det som att det är resolution som gäller. Det är mer tveksamt om någon regering i Libyen kan ge ett mandat som är tydligt nog, och det är även tveksamt hur oberoende och okunniga ledningarna i dessa respektive regeringar är när det

gäller själva flyktingsmugglingen. Det är inte helt säkert att inte åtminstone några i administrationen är inblandade på något sätt. Det kan vi inte garantera. Det finns alltså ett problem också där.

För mig står det dock helt klart att Sverige om vi godkänner detta inte kommer att ge tillstånd till militära insatser utan ett tydligt folkrättsligt mandat. Det är för mig oerhört viktigt med tanke på att vi om vi gör saker utan folkrättsligt stöd har väldigt svaga argument om Ryssland behandlar folk på fel sätt någon annanstans på jorden – eller kineserna, för den delen. Det är alltså bra att Sverige betonar det här inför alla andra länder; det känner jag är väldigt viktigt.

Som en slutlig liten käpphäst vill jag ta upp mitt tjat om att EU borde införa sina civila insatsstyrkor. Då skulle vi nämligen ha en beredskap med poliser, läkare och andra åtgärder som skulle kunna hjälpa flyktingar på plats. Vi skulle alltså ha färdiga insatser för detta, vilket är helt och hållet förenligt med folkrätten, och libyerna skulle kunna begära hjälp och stöd.

Om vi nu bekämpar flyktingsmugglarna här vet vi ju också hur den här typen av människor fungerar: De flyttar till nästa land ganska fort – snabbare än vi hinner trappa upp verksamheten. Ska detta få en långsiktig lösning handlar det om fler lagliga vägar in och om att ge människor hopp. När det gäller dem som flyr från krig måste vi förstås få slut på kriget, men många flyr även från andra typer av umbäranden. Där gäller det att med hjälp av en sammanhållen handels- och biståndspolitik ge människor hopp om att de kan få en bra framtid i sina länder, och det gäller att stärka demokratiska strukturer. Det är själva grunden, och det är bra att dokumentet avslutas med det.

Vi börjar alltså med den första biten, och Sverige förbehåller sig rätten att hindra de andra om det inte finns tydligt stöd. Det tycker jag känns som en rimlig linje, och jag är glad över att det verkar finnas en samsyn i att det bör vara vår linje.

Anf. 81 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Herr ordförande! Tack för föredragningen, utrikesministern! Jag tror att vi delar uppfattningen att det krävs ett folkrättsligt stöd för att gå vidare i övriga faser. Det råder ingen tvekan om det.

När det gäller den första fasen tolkar jag det som att det är i enlighet med folkrätten att agera på internationellt vatten. I det avseendet måste man också beakta mänskliga rättigheter och så. Det jag studsar på är det fjärde stycket, där det står att vi måste pröva alla vägar för att bekämpa den hänsynslösa flyktingsmuggling som skördat så många människoliv. Det är kanske en olycklig formulering i ett ärende som har gått snabbt, för ”alla vägar” är ju lite vitt och brett. Vi säger naturligtvis nej till att använda vägar som strider mot folkrätten, mänskliga rättigheter och så vidare.

Vi bör förtydliga detta stycke med att det primärt handlar om att göra humanitära insatser för att rädda liv och att vi, i enlighet med folkrätt, mänskliga rättigheter och så, vill bekämpa den hänsynslösa flyktingsmuggling som skördar så många människoliv. Jag tror att vi är eniga om det och att det inte råder någon konflikt om det, men det är det jag

studsar på.

Det var det ena; jag har två kommentarer till. Den andra kommentaren gäller kontrollstationerna och hur vi kan återkomma till kontrollstationer innan vi går vidare i nästa fas. Det handlar alltså om hur kontrollstationerna ser ut.

Den tredje kommentaren gäller det sista stycket på s. 1 om att en förutsättning för svenskt godkännande är att man tar ett helhetsperspektiv för att också lösa grundorsakerna till flyktingströmmarna. Detta kommer ju faktiskt att behandlas tre dagar efter mötet, i det migrationspaket som kommer på Europeiska rådet. Det finns alltså ett tidsglapp här, och hur ser det svenska mandatet då ut? Hur gör vi om man inte lyckas landa frågan om att få på plats ett bra migrationspaket som faktiskt behandlar och går ned på djupet när det gäller grundorsaken till problematiken vi i dag ser på Medelhavet, där alltför många förolyckas? Jag vill att utrikesministern kommenterar det.

Anf. 82 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! I många sammanhang har jag framfört två nyckelfraser. Den ena är ”rädda liv”, vilket jag nämnde i mitt första inlägg. Jag tycker att vi ska förändra skrivningen i stycke fyra så att det tydligt framgår att det är prioritering ett.

Efter att ha läst det utdelade papperet ytterligare en gång vill jag även föreslå att vi diskuterar – jag tycker nämligen att det är viktigt att vi kommer överens – en förändring i stycke fem. Där står i dag att vi skulle vilja se en tydlig legal grund. Mitt inspel att diskutera är att jag tycker att vi ska skriva ”en förutsättning är en tydlig legal grund, helst i form av en resolution från FN:s säkerhetsråd”, för att verkligen framhäva att det är ”rädda liv” och ”en legal grund” som är de svenska preferenserna i det här sammanhanget.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Då tolkar jag det som stycke 5: Förutsättningen är en legal grund för insatsen i sin helhet, helst i form av en resolution från FN:s säkerhetsråd. Så skulle den lyda då. Är det detta du föreslår?

Anf. 84 ESKIL ERLANDSSON (C):

Det är mitt inspel, ja.

Anf. 85 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Man kan diskutera hur formuleringen ska se ut, men det är viktigt att det åtminstone blir väldigt tydligt att vi eftersträvar en säkerhetsrådsresolution och ett folkrättsligt mandat som är brett.

Jag funderar lite grann på begreppet igen. Jag får be om ursäkt om jag inte har tillräcklig kunskap. Men när det gäller den första fasen, brukar man då inte tala om internationell rätt och sjö rätt i första hand när det handlar om vad som ingår i det folkrättsliga? När det gäller olika militära insatser och om Sverige på något sätt skulle delta, vad är då bedömningen från regeringen? Förbereder regeringen några insatser från svensk sida

Anf. 86 JENS HOLM (V):

Jag håller inte med om att vi ska gå med i den första fasen utan FN-mandat. Det är den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken som detta sköts av, och detta är en militär operation, även om den första fasen framstår som omilitär. Men det är faktiskt den militära delen av EU som sköter detta.

Jag ser det som att om man är med på den första glider man snabbt in på de andra faserna också. Jag tycker att det är väldigt viktigt att vi har ett folkrättsligt stöd för dessa steg.

Jag förstår inte varför man inte kan fortsätta agera i de operationer som man har redan i dag. Jag har tidigare kritiserat Triton och det som sker där, men det är åtminstone inte en del av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken i EU. Varför bygger man inte vidare på det man har? Varför ska man dra in den militära delen utan ett FN-mandat? Har vi ett FN-mandat är det enligt vår mening en annan sak.

Anf. 87 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande! Det är många frågor och förslag i luften.

Jag vill först säga något om faserna. Det är möjligt att inleda speciellt den första fasen utan FN-resolution eller samtycke från en kuststat. Det handlar ju om att man vill upptäcka och övervaka smugglingsnätverk genom att samla in information och patrullera på internationellt vatten, i enlighet med folkrätten. Där behövs inget ytterligare mandat, utan precis som Désirée Pethrus påpekade sker det enligt gällande regelverk, sjörätt och annat på internationellt vatten. Detta får man och kan man göra utan att ha ett FN-mandat. Det är alltså möjligt under gällande folkrätt.

De andra faserna kan handla om att man ska borda eller söka igenom ett fartyg eller beslagta saker enligt de första tankarna kring operationsplanen. Då handlar det om något helt annat, och man vill eventuellt också göra den typen av tillslag på nationellt vatten. Men det handlar om senare faser. Detta är också problemet om man skulle göra en förändring på det sätt som Eskil Erlandsson föreslog. Det vi här beskriver handlar ju om insatsen i dess helhet.

Låt mig ta upp ett par redaktionella frågor. Jag håller helt med Désirée Pethrus om att vi ska skriva ”arbetar för en legal grund”, för det är precis detta vi gör. Vi har hela tiden insisterat på att det ska finnas en folkrättslig grund och att MR-frågorna ska vara täckta. Det har vi sett till att få in i skrivningar i texterna än så länge. Det har jag alltså inget emot, utan jag tycker att det är en bra förändring.

När det gäller frågan om vi ska bidra och i så fall med vad pågår fortfarande beredning i regeringen. Den diskussionen är inte avgjord, och den måste vi återkomma till nämnden med.

Jag tycker att man kan ta bort detta med att ”pröva alla vägar”, som Ulrika föreslog. Den formuleringen gör varken till eller från, och därför är det bättre att ta bort den, så att det inte blir spekulationer om vad den kan stå för.

Formuleringen – om den nu är i stycke 4 eller 5 – om att vi skulle vilja se en tydlig legal grund för insatsen i dess helhet i form av en resolution innan beslut fattas, handlar dock om just helheten, och därför är det viktigt att den får stå kvar som den är.

Detta är en svår fråga, som flera av er har sagt. Det är ju en hel kedja. Det handlar också om den signal man skickar när man till exempel patrullerar samlar in mer information. De här smugglarna är inte att leka med. Det handlar om trafficking och andra illegala och kriminella verksamheter, förutom att man utsätter människor för livsfara. Börjar man patrullera är de övervakade på ett annat sätt. Det skickar en tydlig signal om att EU kommer att hålla ett öga på detta.

Det är riktigt att man ska rädda liv, och det tycker jag ska stå med, men det kommer också att betyda att man påverkar och att smugglarna ska känna sig granskade.

Om man i stället skulle välkomna alla och bara rädda liv blir frågan i nästa skede: Vad händer när de ska tas emot? Hur klarar vi att hantera enorma flyktingströmmar över Medelhavet? Hela kedjan måste fungera, och framför allt måste vi utnyttja våra partnerskap, som Johnny Skalin frågade om.

Vad består då detta i? Jo, vi samtalar ju sedan flera år tillbaka med dessa länder. Samtalen handlar till exempel om hur man erbjuder jobb till unga män och kvinnor, hur man informerar om riskerna med att ta sig över Medelhavet med hjälp av smugglare och hur man angriper grundorsakerna, det vill säga fattigdom eller krig och konflikter, för att vi inte ska hamna i ett läge där människor blir så desperata att de är beredda att ta dessa risker. Vi kan erbjuda samarbetsprojekt som innebär den här typen av insatser, och vi kan också resonera politiskt med dessa länder. Ett sådant toppmöte är också planerat.

Det är viktigt att ha detta på flera olika spår och att man samtidigt, precis som kommissionen har gjort, lägger fram förslag om kvotflyktingar och om rimliga, legala vägar in i Europa i dag. Det var faktiskt utgångspunkten också för den här insatsen, men det har blivit mycket mer fokus på det rent operativa nu. Det har vi också synpunkter på, men jag tror att vi har en stor samsyn där. Det blir för mycket om det som är en militär insats. Men ledarna måste se detta som en helhet, och där har kommissionen också lagt fram förslag.

Tidsplanen är väl lite sådär. Det går liksom i sicksack, men det ska förhoppningsvis komma samman till en helhetssyn. Det finns väl ingen europeisk stats- och regeringschef som inte är medveten om hur de politiska utmaningarna ser ut i dagsläget, med de senaste rapporterna med rekordhöga siffror för antalet flyktingar i världen.

Vår insats i detta har varit att sätta upp stoppunkter och brandväggar mellan de olika delarna av insatsen, men vi har ändå valt att säga okej till att lansera insatsen. Vi vill dock ha chans att titta på hur nästa fas ska se ut innan vi är beredda att göra något. Det är detta som vi har insisterat på att få in formuleringar om, och vi kommer att fortsätta att hävda detta i processen framöver.

I övrigt tycker jag att det har varit bra ändringsförslag. Jag har inget emot att föra in det språk som ni har föreslagit.

Anf. 88 ORDFÖRANDEN:

Då ska jag försöka sammanfatta. Det är särskilt styckena 4 och 5 som det har kommit in förslag på ändringar av. Jag testar två formuleringar för att se om vi är överens.

Stycke 4 skulle då lyda: Från svensk sida har vi gett vårt stöd till förberedelserna för Eunavfor att prioritera arbetet med att rädda liv samt bekämpa den hänsynslösa flyktingsmugglingen, som skördat så många människoliv.

Har jag uppfattat att detta är något som vi skulle kunna enas om?

Anf. 89 JENS HOLM (V):

Vi har en avvikande mening. Vi säger inte okej till den militära insatsen. Vi säger att ett minimikrav är ett FN-mandat. Även i det hypotetiska läget skulle vi vara kritiska, för allt fokus ska vara på att rädda liv.

Anf. 90 ORDFÖRANDEN:

Jag har uppfattat det.

Stycke 5 skulle kunna lyda: Vi arbetar för en legal grund för insatsen i sin helhet i form av en resolution från FN:s säkerhetsråd innan beslut fattas om att godkänna operationsplan och lansera insatsen.

Har jag uppfattat detta rätt? Finns det stöd för den uppfattningen?

Anf. 91 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Självklart ska vi rädda liv, men vi har kanske lite olika syn på hur vi ska göra det.

Utgångspunkten är att vi ska skicka ut militära båtar på internationellt vatten för att rädda liv och inte i huvudsak för att bekämpa flyktingsmugglarna. Huvudfokus måste ju riktas mot flyktingsmugglarna, för annars förstärker vi bara den här situationen. Då kommer vi att öka incitamenten och pull-faktorerna, vilket kommer att innebära att fler människor kommer att sätta sig på båtar och ta risken att åka över Medelhavet, för man förväntar sig att bli räddad.

Jag motsätter mig absolut inte att man räddar liv. Ni får inte missförstå det jag säger. Men det får inte vara huvudutgångspunkten att båtarna ska åka runt och rädda liv på det sättet. Huvudutgångspunkten ska vara att bekämpa flyktingsmugglingen för att människor inte ska förolyckas. Man måste förtydliga detta på något sätt, tycker jag. Man ska verkligen se till alla de människor som riskerar sina liv och deras väl och ve.

Vi får inte vara naiva i våra politiska ståndpunkter här. Jag vet inte om vi är det, men om vi är det vill jag anmäla avvikande mening och lägga huvudfokus vid att just bekämpa flyktingsmugglarna för att begränsa människors incitament att sätta sig på båtar och riskera att avsluta sina liv på ett högst tragiskt sätt.

Vi måste också utöka våra insatser i de här länderna. Där håller jag med utrikesministern. Men att utveckla ett bättre och bredare partnerskap innebär inte bara information och kommunikation med sändarländerna och de människor som bor där.

Självklart ställer vi oss bakom informationskanaler gentemot medborgarna i dessa länder, om det är detta det handlar om, men det är inte

så jag uppfattar regeringens ståndpunkt, och det är inte heller så det östliga partnerskapet ser ut. Som utrikesministern nämnde innebär det en rad olika åtgärder. Är det så brett som utrikesministern ger uttryck för ställer vi oss inte bakom det, men vi ställer oss bakom om det specifikt handlar om informationsutbyte, så att vi kan minimera förlusterna av människoliv på Medelhavet. Den specifika delen ställer vi oss absolut bakom.

Sedan har vi detta med att vi tar ett gemensamt ansvar för flyktingmottagande inom Europa. Sker det på frivillig basis ställer vi oss bakom det, men det är inte detta som har varit regeringens utgångspunkt. Där vill vi också anmäla avvikande mening.

Låt mig sammanfatta min ståndpunkt. Rikta insatserna mot att verkligen hjälpa människor och motverka att de sätter sig på båtar och avlider på havet. Om vi gör det på rätt sätt ställer vi oss bakom det. Gör man det på fel sätt, i enlighet med vad jag har beskrivit, motsätter vi oss det och anmäler avvikande mening.

Anf. 92 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Ordförande! Med de förändringar som utrikesministern presenterade tycker vi att det är okej. Jag vill vara tydlig på en punkt – och det står i papperet – så att jag har sagt det här.

Där står att Sverige inte ensamt ska motsätta sig detta under förutsättning att medlemsstaterna behåller kontrollen i form av beslut av medlemsstaterna om övergångarna för insatser. Det är en kontrollpunkt.

Det betyder att regeringen kommer att återkomma till EU-nämnden inför ytterligare faser i övergångar. Det är bra. Om vi inte har den möjligheten vill vi att regeringen ensamt motsätter sig detta. Det är otroligt viktigt att vi har den kontrollmekanismen.

Alltså: Under förutsättning att det kommer tillbaka för ett nytt samråd inför andra faser – annars måste vi ensamt motsätta oss detta.

Anf. 93 ORDFÖRANDEN:

Jag tolkar absolut regeringens ställning så. Det blir väl inte ett beslut på samma möte att man nu direkt övergår till fas 2?

Anf. 94 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Även om det inte blir formella beslut, men informellt, kommer vi definitivt att återkomma till EU-nämnden.

Anf. 95 ORDFÖRANDEN:

Då tycker jag att det finns en samsyn.

Det finns en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna, och det finns en oliklydande avvikande mening anmäld från Vänsterpartiet.

Anf. 96 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag ber om ursäkt! Jag hade ett inspel, nämligen att jag tyckte att det saknades något efter formuleringen: Om övriga medlemsstater även i avsaknad av säkerhetsrådsresolution vill fatta dessa beslut vid utrikesrå-

det den 22 juni ska Sverige emellertid inte ensamt motsätta sig detta under förutsättning att...

På något sätt känner jag att det saknas att vi sedan fattar beslut om vad vi vill delta med eller inte – om det är nu militära operationer vi pratar om. Det kanske jag har missuppfattat.

Anf. 97 ORDFÖRANDEN:

Det beslutas inte på detta möte. Det får vi återkomma till.

Anf. 98 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det är självklart att vi beslutar det själva. Det är vårt eget beslut.

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

Det är helt tydligt.

Då finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt, med de två förändringar som jag läste upp förut som stöds av de fyra allianspartierna, Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

Har jag uppfattat nämnden korrekt på detta sätt? Ja.

De två avvikande meningarna är redan förda till protokollet.

Vi går in på dagordningen. Vi kommer till dagordningspunkt 3, Asien.

Anf. 100 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande! Ministerrådet kommer att ha en strategisk diskussion om Asien, i likhet med dem vi har haft om Afrika och Latinamerika, och anta slutsatser som rör Asean, Myanmar och en reviderad strategi för Centralasien.

Det är klart att handel och investeringar har en framskjuten plats i EU:s relationer med Asien. Vi behöver också fortsätta att uppmärksamma andra viktiga aspekter i relationen, nämligen säkerhetsfrågor och Asien, mänskliga rättigheter, nedrustning och vapenkontroll – för att nämna några.

Jag och regeringen välkomnar ett ökat engagemang från EU:s sida gentemot den sydostasiatiska samarbetsorganisationen Asean. Ett starkt och väl integrerat Asean främjar säkerheten i hela Asien. Rådet kommer att anta slutsatser om hur relationen mellan EU och Asean kan utvecklas.

Sverige har föreslagit och fått gehör för skrivningar om mer konkret samarbete på MR-området, större fokus på kvinnors och flickors rättigheter samt om vikten av att bevara Sydostasien som en kärnvapenfri zon.

Kinas inflytande på den internationella arenan ställer krav på ett mer aktivt och koordinerat agerande från EU:s sida. En EU-gemensam strategi gentemot Kina kan vara en väg framåt. Genom att vi agerar samfällt visavi olika kinesiska initiativ, Asiatiska banken för investeringar i infrastruktur och One Belt, One Road, kan vi påverka i frågor som transparens, korruptionsbekämpning, mänskliga rättigheter, sociala och miljörelaterade standarder.

Klimatfrågan är också en prioriterad fråga vad gäller den delen av världen. Vi har här både de snabbast växande länderna vad gäller utsläpp

2014/15:39

18 juni

av växthusgaser och de mest sårbara länderna i fråga om att drabbas av global uppvärmning.

Jag har också för avsikt att ta upp hur vi kan arbeta mer konkret för att förbättra situationen för kvinnor och flickor i regionen. Kvinnor behöver delta mer i de politiska processerna och se hur kvinnor påverkas till exempel av de frihandelsavtal som vi ingår.

Rådet kommer också, som jag sa tidigare, att anta slutsatser om det kommande valet i Myanmar. Valet är en viktig milstolpe i Myanmar demokratiseringsprocess. Det läggs stor vikt vid att valet genomförs på ett demokratiskt, inkluderande, trovärdigt och transparent sätt.

Sverige har i diskussionerna om rådsslutsatserna särskilt betonat vikten av att framhålla att hela Myanmar befolkning, inte minst kvinnor och etniska minoriteter, måste kunna utöva sina politiska rättigheter fullt ut. Sverige har också med framgång verkat för att rådsslutsatserna specifikt omnämner den särskilt utsatta folkgruppen rohingya.

Vad gäller rådsslutsatserna om Centralasien har EU haft en strategi för Centralasien sedan 2007. Den omfattar ett brett område som spänner över utbildning, mänskliga rättigheter, rättssystem, energi och transporter, klimat och vattenförsörjning, säkerhet och hot. Vi har från svensk sida välkomnat en översyn av Centralasienstrategin, och vi har framfört stöd för en mer differentierad ansats gentemot de olika länderna, mer effektivitet och samordning bland EU:s aktörer, andra stater och organisationer i regionen.

Anf. 101 KARIN ENSTRÖM (M):

Den här punkten påminner mig om en diskussion om en EU–Afrika-strategi. Den är gigantisk. Det finns mycket att säga om detta. Det jag vill understryka är vikten av att Sverige verkar för en EU-samstämmig politik i förhållande till Kina. Det är nog allra viktigast. Fler länder än Sverige bör lyfta upp MR-aspekter både bilateralt och i dialogen, inte minst inför det kommande EU–Kina-toppmötet. Vi måste hela tiden vara tydliga, rättvisa och påpeka brister där de finns.

Anf. 102 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Jag har inga problem med att man från EU:s sida diskuterar med Asean. Det vore bra om vi kunde ta diskussionen lite djupare och inte gå in på beslut redan nu vid kommande minister-rådsmöte. Vi bör föra lite djupare diskussioner om vad det konkret kommer att innebära i praktiken.

Det är klart att det kan vara bra med ett ekonomiskt samarbete, utbyte och säkerhetspolitiska diskussioner. Det ska vi inte motsätta oss, men det så kallade samarbetet får inte utvecklas för långt.

Jag skulle absolut vilja förorda en diskussion utifrån regeringens huvudsakliga ståndpunkter, men att inte gå med på att gå till beslut. Om man ändå vill gå till beslut tycker jag att Sverige ska avstå från att delta i beslutet.

Vad gäller Myanmar/Burma anser vi att EU och Sverige tidigare har intagit en alltför naiv inställning till utvecklingen. Vi anser att det var ett misstag att lyfta sanktionerna från EU:s sida. Det är något som vi har

påpekat tidigare. Trots en del reformer är situationen för landets minoritet fortfarande svår. Regeringen har inte tagit sitt ansvar att stoppa de övergrepp som pågår. Vi anser att Sverige inom EU ska ställa tydliga krav på regeringen i Burma för att stoppa övergreppen på minoriteter och respektera minoriteternas rättigheter. Vi tycker därför att möjligheten att sätta in sanktioner bör diskuteras på mötet utifall att en situation uppstår där utvecklingen inom Burma eskalerar.

Med hänvisning till detta vill jag anmäla avvikande mening.

Anf. 103 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Tack för föredragningen!

Vi stöder regeringens ståndpunkt. Jag har bara några frågor och synpunkter.

Det är glädjande att regeringen säger att man vill värna mänskliga rättigheter och demokrati. Oftast saknas demokratiperspektivet i dokumenten. Det är något som vi har haft uppe tidigare med biståndsministern. Det är bra att både mänskliga rättigheter och demokrati finns med. Vi får hoppas att utrikesministern kan få in något mer om demokratiperspektivet också.

Sedan var det Kina. Något som jag inte vet om EU har ögonen på gäller vad Kinas militära upprustning kan leda till i fråga om destabilisering av regionen. Det är också något på det försvarspolitiska området som kan tas upp.

Min huvudfråga handlar om migrantkrisen som har varit i medierna den senaste tiden. Det finns en migrantkris även i den här regionen. Vad jag har förstått har Malaysia bjudit in grannar till samtal. Burma har avvaktat och inte velat delta, trots att det är många från folkgruppen rohingya som kommer från Burma som är på flykt. Man hjälper inte båtflyktingarna. Man kanske ger dem mat, men sedan kastas de mellan olika länder och ingen vill ta emot dem.

Jag kan ha missat något i handlingarna, men annars vill jag göra ett medskick till regeringen att ta upp vad EU kan göra mer för att försöka ge stöd till migrantkrisen. Migranter ska kunna känna sig säkra.

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:

Näste talare är jag själv.

Jag tycker att regeringens ståndpunkt har fokuserat på rätt saker. Bara när man läser själva slutsatserna finns det mycket när det gäller de Centralasiatiska länderna i fråga om att försvara mänskliga rättigheter, bekämpa korruption, stå upp för rätten att ordna möten. Samtidigt ser jag inte att det finns någon direkt koppling till de handelspolitiska strävandena. Jag skulle vilja se en tydlig PGU-logik även i de här relationerna från EU:s sida. Vi vill gärna förbättra våra handelsrelationer och annat, men det bygger på att vi kan känna att korruptionen bekämpas, att mänskliga rättigheter hålls fram, att vi kan ha en dialog med alla människor och inte bara med regeringarna i dessa länder. Jag hoppas att det finns något av ett steg framåt på båda sidor, så att länderna ser att det bästa policyverktyget för att tjäna mer pengar och må bättre

som land är att gå framåt på det demokratiska området. Det ska finnas en koppling i politiken.

Sedan var det frågan om det större greppet om Asean. Jag känner att en marginalnytta som Sverige skulle kunna göra med vår svenska historia och tradition är att undvika en upprustning och modernisering av kärnvapenstrukturerna, att bibehålla antispridningsavtalet, så att vi inte får ett nytt kallt krig i Asien det närmaste seklet. Vi ska bidra till kärnvapenedrustning. Här känner jag att vi säkert skulle kunna bidra till en marginalnytta i strategiska perspektiv.

Anf. 105 JENS HOLM (V):

Det handlar om några av världens mest brutala diktaturer, inte minst Kina men även de centralasiatiska länderna, Turkmenistan, Uzbekistan och så vidare. Det är viktigt att komma ihåg och göra vad man kan för att förbättra förhållandena. Jag är inte helt säker på att EU och även Sverige till exempel i relationen till Kina har gjort fullt ut allt vad man kan göra så att människor kan organisera sig fritt i en fackförening eller starta en tidning, att hålla allmänna och fria val och så vidare. Jag är inte helt säker på att den strategi som finns nu är den mest framgångsrika i det avseendet.

Det gäller också Centralasienstrategin. Jag får en känsla av att när det handlar om EU:s relationer med till exempel Turkmenistan och Uzbekistan är man mån om att fortsätta att få tillgång till den fossilgas som finns i de länderna. I nästa ämne, energistrategin, tar man upp att man vill fördjupa samarbetet i fråga om pipeliner och så vidare. Det är just det faktum att europeiska länder köper gas och andra naturresurser från dessa länder som göder diktaturerna och gör att de kan fortsätta med sitt brutala utövande. Om vi inte skulle investera i de länderna och om vi inte skulle köpa deras naturresurser, främst gasen, skulle de inte kunna fortsätta.

Men jag har sett den svenska positionen, och ni trycker ändå på mänskliga rättigheter och att det är det som man ska spela in. Det tycker jag är bra. Men ta det som ett medskick att man kanske måste trycka på det ännu mer och ibland måste vara beredd att tacka nej till gasleveranser och annat för att man tycker att mänskliga rättigheter är något överordnat.

Jag vill bara ta ett konkret exempel. Efter den brutala massakern i Andizjan i Uzbekistan 2005 suspenderade EU sitt handelsavtal med Uzbekistan. Det var väldigt bra. Man hänvisade till en människorättsklausul i handelsavtalet. Det här är ett konkret exempel på något som man kanske ska göra lite oftare för att visa att man menar allvar.

Till sist har jag en konkret fråga om Centralasienstrategin. Finns det en människorättsklausul i strategin? Finns det något rent juridiskt som man kan använda sig av och lite hota med ifall situationen blir än värre?

Anf. 106 TINA ACKETOFT (FP):

Mycket är sagt, men jag vill ändå göra ett tillägg. Désirée Pethrus tog upp flyktingkatastrofen i Burma. Och utrikesministern tog mycket riktigt upp att valet i Myanmar ska ske demokratiskt och att alla etniska minoriteter och kvinnor också ska ha möjlighet att delta. Men vi vet att där sker

människosmuggling och att där finns IDP:s fruktansvärda flyktingläger. Det är förmodligen första gången som ni nu får höra mig hålla med en sverigedemokrat, som sa att EU:s sanktioner faktiskt lyftes för lättvindigt och för tidigt.

Då är frågan: Arbetar man på något sätt för att formalisera en MR-dialog mellan EU och Myanmar? Har man något långsiktigt samarbete för att lyfta fram de här frågorna? Vad görs det i så fall för konkreta insatser?

Anf. 107 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Först och främst förs en diskussion om huruvida det var ett misstag att häva sanktionerna. När beslutet togs 2013 var man förstas medveten om att det var stora utmaningar kvar på viktiga områden. Vapenembargot och förbudet mot export av produkter som kan användas för internt förtryck fick ju stå kvar just på grund av detta. Det fanns just då en bred samsyn i det internationella samfundet om att de breda sanktionerna hade spelat ut sin roll som ett konstruktivt verktyg för att påverka, och man hade också sett en positiv utveckling under ett antal år.

Det är förstas alltid lättare att titta i backspegeln på vad som har hänt. Ingen hade kunnat ana vad som skulle hända, då hade oppositionen fått plats i parlamentet, ett stort antal politiska fångar hade frigivits, lagstiftningen hade ändrats på en rad områden och förhandscensuren hade hävts. Man hade helt enkelt noterat ett antal demokratiska framsteg och tyckte att det då var dags att signalera tillbaka. Man tyckte då också att EU kunde spela en mer aktiv roll, och det finns en sådan dialog. Nu har många länder etablerat ambassader och har en diplomatisk närvaro i landet, och de kan arbeta med de här frågorna både i projekt och i den politiska diplomatiska kontakten och kontexten.

Till Jens Holm: I slutsatserna står det att the EU will also further enhance its efforts to address the serious challenges to human rights in the region, maintaining and deepening the human rights dialogues with the five countries, continuing to provide extensive support for reforms, promoting respect for freedom of assembly, freedom of association, freedom of expression, freedom of religion or belief, promoting the rights of women, children and persons belonging to minorities.

Det finns i alla fall med i slutsatserna och är också den fråga som vi driver. Jag håller självklart med om mycket som du har sagt. Det är riktigt att vi ska hålla trycket uppe på de här länderna. Många gånger blir det också ett tillfälle och ett verktyg för att utöva tryck och press på länderna att röra sig i en viss riktning.

När det gäller Aseanslutsatserna står det också där att the EU will play an active role also regarding addressing other important topics like migration, emergencies and trafficking in drugs and human beings. Slutsatserna fångar alltså in en del av det ni har beskrivit. Det är formulerat på ett sådant sätt att vi kan använda det.

När det gäller Myanmar står det också addressing the root causes of the migratory crisis in the Andaman Sea och att rådet är upptaget av att titta på the dire situation of thousands of migrants in the Andaman Sea

and highlights the need for a regional response to save lives and tackle human trafficking.

Jag tycker att det är ordentligt nämnt i slutsatserna.

Till Karin Enström: Det finns förstås också ett medskick om Kinapolitiken. Inför EU–Kina-toppmötet är det viktiga påpekanden.

När det gäller kärnvapenpolitiken har regeringen etablerat en aktiv politik vad gäller nedrustning och att bekämpa kärnvapen. Vi har satt full fart på det här området och kommer att bevaka de här frågorna mycket noggrant framöver. Det vi ser runt om i världen, inklusive den delen av världen, är väldigt allvarligt.

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning vad gäller den generella diskussionen samt att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt vad gäller beslutspunkterna med en avvikande mening anmäld av Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4 om relationerna mellan EU och FN.

Anf. 109 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Meningen är att det ska vara en arbetslunch med FN:s generalsekreterare. På dagordningen för lunchen står EU–FN allmänt, Syrien, Libyen, Jemen och migration. Hur vi nu ska hinna med det? Men vi får göra vårt bästa.

När det gäller EU–FN är det här ett välkommet tillfälle att få diskutera med Ban Ki Moon om gemensamma utmaningar och också hur EU kan stödja FN:s fredsanssträngningar i de länder som står på dagordningen. Vi tycker att det är bra att vi diskuterar ett fördjupat samarbete mellan EU och FN i krishantering, därför att det hjälper oss på båda håll att leverera framgångsrika och bestående resultat.

Vi välkomnar de gemensamma EU-prioriteringarna som förväntas antas som A-punkt på FAC. Och vi stöder den mer strategiska ansatsen, som har föreslagits av utrikestjänsten, med en uppdelning på huvuddokument med strategiska prioriteringar som sedan ska följas av separata dokument med konkreta målsättningar.

Kort bara om Syrien: Vi uppskattar FN:s ledande roll på det politiska spåret och det humanitära arbetet i Syrien. Det blir nu en chans att höra Ban Ki Moons syn på hur vi kan öka stödet till Staffan de Misturas process. Det blir ju ett kritiskt skede nu under sommaren. Vi vill från regeringens sida också uppmuntra till en nära dialog mellan EU och FN om framtida utmaningar i Syrien och så småningom kanske om fredsbevarande insatser, återuppbyggnad och gemensamma ansträngningar för att genomföra resolution 1325 i Syrien i fredsförhandlingar och insatser. Det är något som vi nu bevakar på alla områden med de glasögonen ständigt på.

Att vi får en lösning på Syrienkrisen är grundläggande också för att klara av EU:s stora utmaningar framöver i att bekämpa Isil och minska andelen desperata flyktingar som måste göra den farliga resan över Medelhavet.

När det gäller Libyen tycker vi på samma sätt att en hållbar fred i Libyen är fundamentalt både för regionen och för EU. Även där stöder vi den FN-ledda politiska dialogen. Nya medlingssamtal inleddes mellan de rivaliserande libyska parterna den 8 juni i Marocko. Samtalen sker på basis av ett nytt utkast till överenskommelse och reglerar premisserna för en nationell samlingsregering. Tyvärr är situationen på marken fortsatt våldsam, vilket underminerar hela det politiska spåret.

När det gäller Jemen välkomnar vi FN:s säkerhetsråds agerande. Vi uppmanar rådet att fortsätta verka för en fredlig lösning på konflikten. Ban Ki Moon och hans särskilda sändebud i Jemen har vårt fulla stöd att fortsätta ansträngningarna. Det baseras på Gulfstaternas samarbetsråds initiativ och den internationella dialogkonferensens slutsatser. Medlingssamtalen har redan inletts i Genève den 15 juni. Det är FN:s sändebud Ismail Ould Cheikh Ahmed som leder dem. Där är den humanitära och säkerhetssituationen på marken mycket allvarlig. Det, återigen, riskerar att underminera allt man gör politiskt. Dessutom är det ett mycket stort antal internflyktingar.

När det gäller Mali hoppas vi att de väpnade grupper som inte har undertecknat fredsavtalet ska göra det. FN-insatsen Minusma ges en central roll i implementeringen av fredsavtalet, i enlighet med sitt mandat. Här kan vi nog vänta oss en mödosam process framöver. Samtidigt vill vi att malierna själva ska känna ägarskap av den här processen. Det är viktigt att både EU och FN får tydliga roller i uppföljningen av fredsavtalet och att vi samarbetar på plats där. Regeringen instämmer i det. Detta kommer definitivt att tas upp på lunchen.

Jag brukar få frågan: Men var är kvinnorna då?

Är det någon kvinna som kommer att vara med runt bordet och skriva under något fredsavtal, eller hur har ni tänkt er? Än så länge är de svaret skyldiga. Det blir intressant att höra hur Ban Ki Moon ser på det.

Till sist är det migrationsfrågan där EU och FN behöver öka samarbetet med ursprungsländer och transitländer och också skapa en institutionell kapacitet att hantera migrationsströmmarna. Det har bara blivit mer och mer angeläget. Som ni vet är jag nu med i FN:s högnivåpanel som ska diskutera finansieringen av detta.

Anf. 110 ULRICA KARLSSON i Uppsala (M):

Herr ordförande! Det finns onekligen mycket att diskutera med Ban Ki Moon. Det finns många frågor som man skulle vilja blev ventilerade, men jag utgår från att lunchen är tidsbegränsad.

En fråga som står på dagordningen under generalförsamlingens möte i september är EU:s prioriteringar. Där kommer stort fokus att vara på hållbarhetsmålen. Det finns en fråga som jag tror att inte någon annan i utrikesministerkretsen kommer att lyfta fram, nämligen jämställdhetsperspektivet i hållbarhetsmålen, vikten av att ha ett tydligt jämställdhetsmål och att det också inkluderar SRHR.

Jag skulle därför vilja vädja till utrikesministern att, om det ges tillfälle, betona vikten av ett jämställdhetsmål och ett hälsomål som också inkluderar SRHR i det här sammanhanget. Det är viktigt för vår gemen-

samma framtid att komma framåt och skapa en bättre värld. Denna fråga kommer nämligen ingen annan att lyfta.

Det var det ena.

Sedan undrar jag om man kommer att landa i hur EU och FN mer konkret kan samarbeta framöver.

Anf. 111 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Om jag får gissa kommer inte det här upp på dagordningen. Jag tror att det kommer att bli de väldigt övergripande frågorna som har att göra med de stora krigs- och konfliktsituationerna och migrationsfrågan. Jag betvivlar att det kommer att bli tillfälle att prata om det så i detalj. I övrigt är jag helt överens med Ulrika Karlsson. Blir det tillfälle har jag ingenting emot att prata om jämställdhet och vår syn på de här frågorna. Det gör jag ju nästan jämt. Ibland brukar jag vänta och se om det är någon annan som möjligen skulle kunna ta upp det.

Jag har alls ingenting emot att ta det som ett medskick och tycker att det är bra.

Anf. 112 ORDFÖRANDEN:

Ulrika Karlsson ville ha svar på ytterligare en fråga, om några konkreta förslag kommer att diskuteras om EU:s utvecklade samarbete med FN i generalförsamlingen.

Anf. 113 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Tanken är att i så fall informera Ban Ki Moon om våra prioriteringar inför generalförsamlingens session. Tre huvudområden nämns: en effektiv multilateralism, en tryggare värld – det handlar om fred, säkerhet, nedrustning och så vidare – och post 2015 med klimatförändringar, mänskliga rättigheter, värnande av det humanitära utrymmet, jämställdhet – här kommer Ulrika Karlssons frågor in – och cyberfrågor.

Det är detta vi i så fall kommer att framföra att EU vill prioritera.

Anf. 114 ORDFÖRANDEN:

Förhoppningsvis finns det en chans att någon annan än utrikesministern nämner jämställdhet eftersom det är en av EU:s prioriteringar.

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Energidiplomati. Jag har förstått att det har blivit en diskussionspunkt snarare än en beslutspunkt.

Anf. 115 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Det är korrekt. Det senaste är att det inte kommer att antas slutsatser vid mötet. Det blir bara en diskussion med utgångspunkt i den föreslagna handlingsplanen.

Här har regeringen i de samråd som har varit inför Europeiska rådet och energirådet redovisat sin syn på kommissionens förslag till en energiunion.

Vi ska framför allt diskutera de externa aspekterna av energiunionen och hur EU:s diplomati kan bidra till dessa mål.

Kommissionen och utrikestjänsten vill stärka FAC:s roll i den strategiska styrningen av våra externa energirelationer, få till stånd samarbeten och dialog med viktiga producentländer och transitländer, stärka det multilaterala systemet för energisamarbete och EU:s roll i det och vidta åtgärder för att förbättra vår diplomatiska kapacitet inom energiområdet, det vill säga vår förmåga att agera gemensamt och ge samstämmiga budskap till omvärlden.

Den bristande försörjningstryggheten och det stora beroendet av fossilenergi från Ryssland måste tas på stort allvar.

Regeringen tycker att det är viktigt att det externa engagemanget också handlar om effektiv energianvändning, satsningar på förnybar energi och genomförande av EU:s energilagstiftning i EU:s grannländer.

Regeringen tycker också att det finns betydelsefulla externa aspekter i detta förslag och välkomnar diskussionen i FAC.

Vi kan ställa oss bakom inriktningen på de förslag till åtgärder som kommissionen och EAS har presenterat, men vi tycker att många av dem måste preciseras ytterligare innan de kan omsättas i praktisk handling.

Det är vad vi kan säga nu och att vi som sagt vet att det inte blir slutsatser utan bara en diskussion.

Anf. 116 TINA ACKETOFT (FP):

Jag tackar utrikesministern. Även om det bara är en diskussionspunkt och utrikesministern nu lyfte upp att beroendet av Ryssland måste tas på stort allvar saknar jag en skrivning i regeringens ståndpunkt om att det är Ryssland som påverkar hela energidiskussionen och som gör att den blir viktig och kan ses som det maktmedel den faktiskt är.

Jag tog upp samma fråga när kabinetssekreteraren var hos utrikesutskottet i går eftersom det finns en mening i mitten av stycket som förvirrar lite: Det är samtidigt viktigt att de utrikespolitiska energidiskussionerna inte inriktas på frågor som rör försörjningstrygghet i form av tillförsel av fossila bränslen.

Det får det att låta som att vi ska bortse från detta, även om jag förstår att andemeningen i själva verket är att man ska diskutera också annat, inte bara fossil energi.

Anf. 117 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det har fallit bort ett ord. Det ska stå ”inte *endast* inriktas på”.

Anf. 118 TINA ACKETOFT (FP):

Det förbättrar det hela, men jag skulle ändå vilja ha in något som visar att vi fortfarande ser att det är Ryssland som är problemet och elefanten i rummet, så att säga.

Anf. 119 JENS HOLM (V):

Jag tycker att det finns ett stort problem i att man ska anta en handlingsplan som i mångt och mycket låser fast EU vid import av fossila bränslen från andra länder, inte minst från brutala diktaturer i Centralasien. Man säger tydligt att nuvarande energihandelssamarbete ska befästas och utvecklas.

Man lyfter också upp gaspipeliner som man vill utveckla, till exempel den södra gaskorridoren där Azerbajdzjan ska förse Tyskland och några andra EU-länder med fossilgas.

Om Tyskland vill fortsätta att bygga pipeliner kan man få göra det, men jag förstår inte varför det ska lyftas upp till en EU-fråga och varför Sverige ska ge sitt stöd till detta.

Vi har diskuterat detta några gånger förut, men jag har inte förstått att man så tydligt som man gör i denna bilaga har pekat ut gasledningar och samarbetsländer som är totalitära, brutala stater.

Jag vill därför anmäla avvikande mening. Sverige borde motsätta sig detta. Vi kan inte göra något åt om ett enskilt land vill bedriva sådan verksamhet, men Sverige ska inte ge sitt stöd till det. Det är både fel miljö- och klimatmässigt med avseende på det fossila och ur ett demokrati- och människorättsperspektiv eftersom vi göder brutala diktaturer genom gasinköp.

Anf. 120 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Vi fortsätter att vara emot energiunionen och tycker att det ska vara Sveriges ståndpunkt. Med anledning av det anmäler jag avvikande mening.

Anf. 121 ORDFÖRANDEN:

Jag ger ordet till mig själv. Jag gillar regeringens ståndpunkt eftersom den lyfter upp just det som Jens Holm tog upp. Slutsatserna är inte helt i linje med Sveriges ståndpunkt ännu. Vi får se om det kan bli några förbättringar där. Men precis som regeringen tar upp i sin ståndpunkt ska fokus inte vara på att tillgängliggöra sig fossila resurser.

En dimension som jag helt saknar i slutsatserna är risken för en koldioxidbubbla. Enligt FN:s och EU:s klimatpolitik kan vi bara gräva upp en tredjedel av allt fossilt bränsle vi redan har hittat.

Alla dessa bolag blir då övervärderade, och alla investeringar i infrastruktur som man hoppas finansiera med dessa bolag blir omöjliga att genomföra. I den mån vi genomför den globala klimatpolitiken kommer dessa bolag att kollapsa i värde, och de kommer inte att ha någon möjlighet att investera.

Alltså kommer inte ens de som ville ha den fossila infrastrukturen att få den eftersom bolagens värde kommer att kollapsa – och även våra pensionsfonder i den mån de fortfarande har pengar kvar i dessa bolag.

I rådsslutsatserna saknar jag helt och hållet den dimension som handlar om övervärderingen av den fossila sektorn på grund av att alla fullvärdesintecknar sina reserver. Jag tycker att det är dags att lyfta upp den finansiella instabilitet som kommer av att lita till att dessa bolag ska tömma alla sina tillgängliga resurser. Man borde ha en diskussion om hur man ska hantera denna värdeminskning när klimatpolitiken genomförs och vi flyttar över investeringarna till andra mer hållbara sektorer.

Risken för koldioxidbubblor vore intressant att ta upp i ett sådant här strategiskt sammanhang.

Anf. 122 BÖRJE VESTLUND (S):

En sak som vi ofta glömmer i detta sammanhang är att en del av EU:s länder är direkt beroende av fossilgas. Vi kan tycka illa om det, men så är det för närvarande. Det kan säkert ändras genom olika åtgärder.

I regeringens ståndpunkt står det att genomförandet av den inre marknaden liksom energieffektivisering och förnybar energi bör vara integrerade delar även i de externa energirelationerna.

Varför den inre marknaden? Är den viktigast i detta sammanhang? Här handlar det väl om de externa relationerna. Då kan knappast den inre marknaden vara det övergripande i sammanhanget.

Rätta mig gärna om jag har missuppfattat. Det kan hända även den bästa.

Anf. 123 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Låt mig först påminna om att inga rådsslutsatser kommer att antas. Det är ute ur bilden.

Det jag har sagt om Ryssland gäller, precis som att det som vi har skickat ut i förväg gäller.

Regeringen driver en tydlig linje när det gäller klimatmålen och att få en omställning till hållbara energisystem. Det är dock riktigt som Börje Vestlund påpekade att det är mycket ojämnt hur EU:s externa energiberoende fördelas.

En del medlemsländer kommer att vara beroende av fossila bränslen under ett antal år framöver. Detta måste hanteras i en omställning, och vi måste hantera den verklighet de har just nu. Det är viktigt att vi stärker dessa länders position även kortsiktigt och att vi samarbetar med dem i EU-sammanhang.

Det är det som menas med att den inre marknaden måste fungera med en rad tjänster. Över huvud taget måste den inre marknaden fungera för att våra externa relationer ska fungera.

Det behöver tittas på energiberoende, nationell suveränitet och annat för att vi ska bli effektiva.

Vår policy är beskriven i energiunionspapperet.

Anf. 124 ORDFÖRANDEN:

Innan vi fattar beslut har jag en fråga till Jens Holm. Du tyckte att Sverige skulle säga nej till slutsatserna. Vidhåller du din avvikande mening trots att det inte blir några slutsatser?

Anf. 125 JENS HOLM (V):

Nej, men vi förhåller oss till den svenska positionen och invänder mot den. Visserligen var det ett steg framåt, men Sveriges position borde vara att vi tänker säga nej den dag slutsatserna kommer upp. Men nu kommer slutsatserna inte upp, så då lyfter jag i stället upp det när det blir aktuellt.

Anf. 126 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det i detta läge finns en avvikande mening från Sverigedemokraterna och eventuellt i framtiden från Vänsterpartiet. Det finns dock stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Anf. 127 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det pågår fortfarande förhandlingar om slutsatser när det gäller Makedonien. Det beror på att det är en orolig situation. Makedonien ska diskuteras mot bakgrund av den akuta politiska kris som vi har sett under de senaste månaderna.

Tanken är att slutsatserna ska antas av GAC. Fokus kommer att vara på den senaste tidens utveckling och på de förhandlingar som har förts mellan partiledarna för de fyra största partierna.

Med hjälp av facilitering av kommissionär Hahn fick man en överenskommelse den 2 juni. Parterna har dock inte lyckats lösa de utestående frågorna, vilket behövdes för en slutgiltig överenskommelse.

Regeringen tycker att det är bra att Makedonien står högt på den politiska dagordningen men finner utvecklingen mycket oroande. Det är viktigt att behålla fokus på den här politiska krisen och på det underliggande demokratiska underskottet. Det är stora brister vad gäller fundamentala rättigheter, rättsväsendets funktion, mediefrihet och annat i landet.

Vi bedömer att detta görs bäst genom att man fortsätter att hantera kandidatlandet Makedonien i en utvidgningskontext.

Nu måste landets politiska ledare med stöd från EU och det övriga internationella samfundet utkrävas politiskt ansvar. De måste också gemensamt verka för en hållbar hantering av dessa fundamentala brister i demokrati och institutioner i landet.

Anf. 128 KARIN ENSTRÖM (M):

Ordförande! Jag tackar utrikesministern. Detta är en allvarlig situation, och det är självklart bra att frågan kommer upp. Det finns flera delar i detta. Det viktiga är väl just det som också står här: att utvidgnings- och kandidatlandskontexten också är kvar och finns med så att detta inte blir föremål för några tveksamheter.

Sedan måste den akuta situationen naturligtvis lösas. Man har uppenbarligen stora problem med att understryka det.

Anf. 129 PYRY NIEMI (S):

Ordförande! Jag tackar ministern. Jag står fullt ut bakom alla regeringens ståndpunkter. Detta är bra och progressivt. Jag vill dock ändå förtydliga att det är viktigt att det blir en politisk lösning på den uppkomna kris som finns för närvarande.

Det finns ett förslag till avtal mellan de politiska partierna – mellan premiärministerns parti å ena sidan och oppositionspartierna å andra sidan. Men man har hittills inte lyckats underteckna avtalet.

Bara som ett medskick: Jag tror att det är bra att vid tillfälle kunna framföra den synpunkten. Om detta avtal kommer igenom finns det nog betydligt bättre förutsättningar att fortsätta utvidgningsprocessen parallellt, precis som Karin Enström också är inne på. Detta är ett kritiskt moment i det här läget. Det som föreslås i avtalet är bland annat att det ska genomföras ett nyval i april och att premiärministern inför detta ny-

val ska avgå under en period för att man ska ha en transitionsregering. Detta gör man för att kunna skapa de bästa förutsättningarna för ett bra och säkert val, så att det inte uppstår några betänkligheter där.

Det skulle i sig då också betyda att landet Makedonien i sig i den fortsatta utvidgningsprocessen närmade sig Köpenhamnskriterierna ännu mer. En del av detta är just att man har en fungerande demokratisk institution.

Jag hoppas att frågan kommer upp på agendan. Det är också viktigt att stödja att avtalet skyndsamt blir undertecknat av alla parter och under överseende av EU eller andra så att det sker i närtid, helst nu i sommar.

Anf. 130 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Från Sverigedemokraternas sida vill vi anmäla avvikande mening. Vi önskar inte att unionen utvidgas med Makedonien, vilket verkar vara den höga representantens och regeringens ståndpunkt i det här fallet – och även kommissionärens ståndpunkt.

Vi anser att Makedonien inte på långa vägar är redo att bli kandidatland och i förlängningen medlemsland. Det skulle snarare leda till en ytterligare ekonomisk destabilisering av EU och inte minst spä på Sveriges nettoavgift, som redan är den högsta i unionen.

Vi anser att regeringen har en ganska naiv inställning. Å ena sidan konstaterar man att det finns en allvarlig politisk kris i det här landet och att landet uppvisar stora brister när det gäller fundamentala rättigheter, rättsväsen med mera. Å andra sidan menar man att utvidgandeprocessen ska fortskrida. Det tycker vi är naivt och även lite ologiskt.

EU borde i stället ställa betydligt högre krav för sådana här medlemskapsdiskussioner än vad som är fallet i dag.

Med det sagt, herr ordförande, vill jag anmäla avvikande mening.

Anf. 131 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 132 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning vad gäller diskussionen, att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt vad gäller besluten, att det finns en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna samt att det beslut vi fattar nu är tillämpligt också för regeringens åsikter när diskussionen kommer upp i GAC.

Då finner jag att vi har kommit fram till punkten Övriga frågor. Vill utrikesministern tala någonting om dessa?

Anf. 133 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Det är så att den höga representanten Mogherini tänker informera om det besök som hon har gjort i Israel och Palestina den 20 och 21 maj. Hon åkte dit med den särskilda representanten Gentilini.

Hon besökte i Palestina president Abbas, premiärminister Hamdallah, chefsförhandlaren Erekat och Abed Rabbo från PLO och även i Gaza. I Israel träffade hon premiärminister Netanyahu, president Rivlin, Herzog och Hatnuahs ledare Livni.

Vi får se hur mycket tid det blir för en diskussion, men det kan nog finnas intresse för det här och kanske för att säga några ord från medlemsländernas sida också. Här tror jag, och regeringen menar, att mycket av EU:s och det internationella samfundets trovärdighet beror på huruvida vi är villiga att gå från ord till handling. Vi ser att situationen på marken förändras och försämras successivt. Tvåstatslösningen hamnar längre och längre bort. Vi ser bosättningsexpansion och demoleringar av palestinsk infrastruktur. Situationen på Gaza är fortfarande besvärlig.

EU bör fortsätta med att försöka få igång fredsförhandlingar och samtidigt genomföra den politik som vi har beslutat om, särskilt när det gäller differentieringar mellan bosättningar och Israel inom 1967 års gränser. Ursprungsmärkning är ett sådant viktigt steg, men man ska kanske också kartlägga andra möjliga åtgärder för att vi ska kunna föra en konsekvent politik när det gäller Mellanöstern.

Anf. 134 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Vi är klara med utrikesministers dagordning.

Jag tackar så mycket och önskar lycka till och glad midsommar, i den mån någon av er hinner fira någonting av det.

Anf. 135 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Tack detsamma till alla!

§ 3 Ekonomiska och finansiella frågor – budget**Statssekreterare Max Elger****Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor – budget den 14 respektive 17 november 2014
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor – budget den 24 juli 2015**

Anf. 136 ORDFÖRANDEN:

För denna dagordningspunkt ansvarar Max Elger, statssekreterare från Finansdepartementet. Det handlar om diskussion om budgeten. Först vill jag be om ursäkt för att vi ligger lite efter i tidschemat. Vi hade en extra dagordningspunkt som kom in och som var intressant på utrikesrådets agenda.

Anf. 137 Statssekreterare MAX ELGER:

Tusen tack! Det är roligt att vara här. Jag tänkte visa några bilder, och jag hoppas att det löser sig.

Medan detta pågår kan jag återrapportera från Ekofinmötet den 14 och 17 november förra året, enligt dagordningen. Kort och gott: Dessa möten var inte alls konklusiva. Vi kom inte fram till någonting i den förhandling som pågår mellan rådet, kommissionen och parlamentet. Detta rapporterades skriftligen. Sedermera, den 9 december, nåddes en uppgörelse i Coreper om årsbudgeten för 2015, vilket också har rapporterats till riksdagen. Jag hoppas att vi därmed kan bocka av den punkten.

Då går vi in på årsbudgetprocessen för 2016. Det är trevligt att vara här. Jag tänkte inleda med tidsplanen – var vi befinner oss – och sedan presentera kommissionens förslag sådant det gestaltar sig just nu. Jag tänkte säga något kort om hur vi ser på det och slutligen presentera vårt förslag till ståndpunkter.

Vi får nog helt enkelt försöka göra detta utan bilder, märker jag.

Anf. 138 ORDFÖRANDEN:

Vi har faktiskt fått uttryckta bilder på bordet framför oss. Jag tror att de ligger underst, under den röda mappen. Där finns presentationen utskrivna framför er.

Anf. 139 Statssekreterare MAX ELGER:

Genialt och utmärkt! Var befinner vi oss då i skedet? Den 27 maj, för ungefär tre veckor sedan, kom kommissionen med sitt budgetförslag. Nu inleds diskussioner i rådet om hur vi ska göra vår läsning av detta förslag. Den ska ligga fast den 24 juli. Därefter fastställer Europaparlamentet sin läsning. Mot slutet av oktober, den 29, samlas alla tre parter i en förlikningskommitté, vilket vi i år hoppas leder till ett avslut den 13 november, då det är ett förlikningsmöte. Det var detta schema.

Om vi ser på det förslag som föreligger från kommissionen har man där åtaganden om 154 miljarder och betalningar om 143,6 miljarder euro. Marginalen på respektive område är 1,7 respektive 1,5. Detta kan vara

lite iögonfallande om man jämför med det föregående året då det tycks som att åtagandena minskar med 4,9 procent och betalningarna ökar med 1,6 procent. Då ska man inte glömma bort att vi antog en ändringsbudget i början av året som innebar att vi förde över resurser från 2014 till 2015. Därmed ökade åtagandena för innevarande år till följd av att man inte hade lyckats komma igång med de program som var avsedda.

Om man jämför läget före ändringbudgetförslaget är det en ökning på åtagandesidan med 2,5 procent och en ökning på betalningarna med 2,6 procent i kommissionens förslag.

Om man försjunkar lite mer i detaljerna i kommissionens förslag kan man konstatera att åtagandena ligger på ungefär 154 miljarder euro. Marginalen är 1,7 miljarder. Betalningarna är som sagt 143 med en marginal på 1,5 enligt kommissionen. Då är det emellertid så att man inte räknar med de betalningar som ligger utanför ram i flexibilitetsinstrumenten. Vi väljer att uttrycka det som att betalningsmarginalen är 1,1 miljard.

Jag ska säga något om vad man försöker uppnå. Motivet är att stärka sysselsättningens tillväxt och investeringar men också att bidra till en ökad solidaritet mellan medlemsstaterna och EU:s närområde, exempelvis vad avser migrationen.

Om man tittar på de stora förändringarna ser ni att ekonomisk, social och territoriell sammanhållning förefaller minska rätt kraftigt. Detta hör helt samman med att man sköt upp resurser från 2014 till 2015. Om man tittar år från år ser man en ökning med 3,2 procent. Det är likadant på jordbruksområdet, där det förefaller finnas en liten minskning. Om man tittar år från år är det ungefär samma nivå.

Värt att notera är också kraftigt ökade betalningar på säkerhet och medborgarskap, rubrik 3, och på EU:s utrikespolitik eller Europa i världen, rubrik 4. Det handlar i någon mån, men inte uteslutande, om ökade insatser på migrationsområdet. Men det finns också en del andra insatser under rubrik 3. Under rubrik 4 ökar betalningarna, och det handlar om en mer lyckad implementering av biståndsprogram och andra insatser.

Kort och gott: När man tittar på de här siffrorna i förhållande till de prognoser vi har i vårpropositionen ser man att det korresponderar med ungefär samma medlemsavgift som den vi förutsåg där.

Vad tycker vi då om det här förslaget? Ja, först och främst håller sig förslaget faktiskt inom taket för den fleråriga budgetramen. Det välkomnar vi. Så har inte varit fallet, även om det kan tyckas vara en självklarhet. Det ska man väl uttrycka något slags uppskattning för.

Marginalerna är små. Vi kommer att verka för större marginaler. Vi tycker att de är små i absoluta tal, allrahelst som vi har erfarenhet av tidigare år när man måste hantera osäkerhet under året. Då är det bättre att gå in med större marginaler än vad som är fallet här.

Några kommer att lyfta fram att åtagandena till synes minskar med ungefär 5 procent. Då gäller det att komma ihåg att det följer i allt väsentligt av den ändringsbudget man lade fram i början av året. År från år ökar de faktiskt med 2 ½ procent.

Det är ungefär vad vi har att säga om förslaget.

Vad ska vi göra härnäst? Ja, nu ska vi verka för större marginaler och större budgetdisciplin och restriktivitet. I den diskussion som nu kommer att pågå i rådet fram till den 24 juli vinnlägger vi oss om att uppamma större budgetdisciplin och respekt för budgetramarna. Det handlar primärt om att öka de marginaler som finns i kommissionens förslag så att rådets läsning blir mer restriktiv därvidlag. Liksom tidigare år är det naturligtvis vår ambition att så långt som möjligt undvika ett användande av särskilda instrument, eftersom de med tiden och när de materialiseras i betalningar löper risk att öka den svenska EU-avgiften.

Vårt att poängtera är att vi kommer när vi verkar för ökade marginaler att betona vikten av realistiska prognoser. Vi tycker att kommissionen lite överdriver hur mycket pengar som kommer att gå åt, om man tittar på tidigare år. Det är inte alltid så att man lyckas implementera de här betalningarna i den utsträckning som kommissionen hävdar. Och självklart är det så att såvitt vi ser nya behov bör de finansieras genom omprioriteringar.

I detta jobb kommer vi att verka, såsom tidigare år, tillsammans med likasinnade budgetrestriktiva länder i syfte att baxa dessa likasinnade budgetrestriktiva länder och därmed alla länder i riktning mot en mer disciplinerad och restriktiv hållning i rådet, så att rådets läsning blir mer smaklig därvidlag.

Anf. 140 ORDFÖRANDEN:

Tack för denna effektiva föredragning!

Anf. 141 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Tack för föredragningen! Vi kan inte mer än understryka det sista som statssekreteraren tog upp: vikten av att understryka budgetrestriktivitet och budgetdisciplin. Jag utgår från att det kommer att vara huvudpunkten från den svenska ståndpunkten.

Anf. 142 ORDFÖRANDEN:

Jag märkte att Ulrika Karlsson studsade lite grann på ordet statssekreteraren. Men det har varit så jämt. Det är alltid statssekreteraren som har gjort den här föredragningen.

Anf. 143 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag vet det, men jag höll på att kalla statssekreteraren för minister. Det var därför jag drog en stund på ordet.

Anf. 144 ORDFÖRANDEN:

Ja, vi har väl kanske tillräckligt med ministrar just nu.

Anf. 145 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tack, statssekreteraren, för föredragningen! Får jag bara påminna om de diskussioner som vi har haft ett flertal gånger apropå den så kallade Junckerplanen och de marginaler som tas i anspråk för att finansiera den planen men också den svenska inställningen, som jag vet har framförts, nämligen att behöver något av marginalerna tas i anspråk

ska det göras genom omprioriteringar och inte genom ett ökat uttag från medlemsstaterna.

Jag gör detta som ett medskick, och jag tror att vi är överens om det.

Anf. 146 ORDFÖRANDEN:

Min egen reflektion om detta är väl att jag inte är så orolig. Apropå realistiska prognoser brukar man aldrig i början av en MFF-period lyckas betala ut alla pengar som man trodde att man skulle kunna betala ut. Det finns alltså normalt sett stora möjligheter till finansiering via omprioriteringar, särskilt vid den här tidpunkten. Dock talar det inte emot att vi behöver tillräckliga marginaler. Det är väldigt viktigt. Men, som sagt, de prognostiserar alltid för mycket i början av sjuårsperioden.

Däremot vill jag gärna prata lite grann om innehållet. När vi med likasinnade länder försöker hitta lösningar handlar det om att vi med olikasinnade länder åtminstone lyckas prioritera om så att vi undviker fossilsubventioner och ser till att de pengar som betalas in faktiskt också används till framtidsinriktade projekt och inte fastnar i gamla strukturer.

Anf. 147 JENS HOLM (V):

Jag kan bara ansluta mig till det som Carl Schlyter sa sist om innehållet. Vi har egentligen massvis med synpunkter på innehållet i EU:s budget. Man lägger pengar på fel saker som till exempel ökar utsläpp. Men man får liksom se budgeten som en helhet, och vi förhåller oss främst till den svenska positionen, och den tycker vi är bra.

Jag har egentligen bara en fråga och det är vad regeringen gör för bedömning inför förhandlingarna med EU-parlamentet. Tror ni att det här upplägget kommer att hålla?

Anf. 148 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag skulle kunna instämma i vad Jens Holm säger, i varje fall när det gäller EU-parlamentet, för det brukar vara där som det skär sig i maskineriet. Det brukar bli väldigt mycket diskussioner om det. Finns det några signaler som regeringen har fått om detta?

Sedan ska jag säga att jag tycker att det är jättebra att det när det gäller det här parlamentet är så att ministern, eller i det här fallet statssekreteraren, kan åka ned och säga att man faktiskt har en väldigt bred majoritet i sitt parlament. Det är inte alla som kan göra det. Därmed blir ibland budgeten lite hipp som happ från många länder.

Anf. 149 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Från Sverigedemokraternas sida instämmer vi till stor del i regeringens ståndpunkt. Vi tycker att det är bra med budgetdisciplin och budgetrestriktivitet och att Sveriges samverkar med andra medlemsländer som har en budgetrestriktiv inställning.

Som statssekreteraren själv är inne på i sin föredragning innehåller budgetförslaget väldigt små marginaler samtidigt som åtagandena ökar, vilket vi ser som djupt problematiskt. Det här ligger, så att säga, väldigt nära taket.

I den skriftliga redogörelsen lyfter man fram från regeringen att mycket av budgeten syftar till att förverkliga Efsi, bland annat, vilket vi har ställt oss väldigt kritiska till tidigare.

Vår generella kritik när det gäller mycket av EU:s budgetar är att man prioriterar helt fel saker, till exempel sammanhållningspolitiken och jordbrukspolitiken, som utgör två tredjedelar av EU:s budget. Det är någonting som vi anser att EU inte borde hålla på med. Likaså är vi kritiska till att Sveriges är största nettogivare. Vi skänker bort 30 miljarder varje år.

Med det sagt vill jag anmäla avvikande mening även om vi instämmer i mycket av det som regeringen har som position i de här förhandlingarna.

Anf. 150 PYRY NIEMI (S):

Ordförande! Tack, statssekreteraren, för en mycket bra presentation! Den var stringent och tydlig. Det uppskattas.

Statssekreteraren nämnde det här med jordbruksbudgeten. Det är viktigt. Vi har en god samsyn sedan tidigare i EU-nämnden om jordbruksbudgeten. En restriktivitet där tenderar till att fluktuera beroende lite grann på hur världshandeln går upp och ned. Det är viktigt att regeringen vidhåller den starka och tydliga disciplinen i jordbruksbudgeten.

Anf. 151 Statssekreterare MAX ELGER:

Karlsson! Ja, självklart är budgetrestriktivitet och disciplin det vi driver.

Erlandsson! Det handlade om Junckerplanen med mera. Magdalena Andersson, finansministern, var här förra veckan. Den hållningen kvarstår, och vi gör bedömningen att den är implementerbar.

Sedan handlade det om att prioritera om. Nu har vi det fleråriga ramverk vi har. Där är inriktningen i allt väsentligt låst, om man ska säga någonting. Vi vill gärna bedriva en restriktiv politik – det är det vi driver allrahelst – och att innehållet i allt väsentligt framgår av den ram som ligger.

Jag fick frågor från Holm och Vestlund om huruvida vi har några signaler från parlamentet. Det är ingenting jag har inhämtat. Men den lilla erfarenhet jag har ackumulerat är att parlamentet inte lägger samma tonvikt på restriktivitet som vi själva har gjort, alldeles nyss. Det blir säkert en intressant diskussion när vi kommer så långt. Vi kommer likafullt att vidmakthålla vår hållning så långt det är möjligt.

Gamov! Ja, vi förefaller vara eniga om att disciplin och restriktivitet är viktigt. Vi vidhåller detta.

Slutligen handlar det om restriktivitet också vad avser jordbruksbudgeten, så långt det är möjligt, ska sägas. Mycket av detta är rättighetsstyrkt och kanske inte rörlig materia, men den allmänna hållningen är naturligtvis den vi förfäktar.

Anf. 152 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade standpunkt. En avvikande mening är anmäld från Sverigedemokraterna.

2014/15:39
18 juni

Vi tackar så mycket. Jag önskar er en glad midsommar på Finansdepartementet. Ni har ju trevliga möten i morgon.

Anf. 153 Statssekreterare MAX ELGER:
Jag önskar er en likaledes glad midsommar.

Innehållsförteckning

2014/15:39

18 juni

§ 1 Allmänna frågor.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	1
Anf. 3 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	1
Anf. 4 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 5 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	1
Anf. 6 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 7 ANNA-LENA SÖRENSON (S).....	2
Anf. 8 DÉSIREE PETHRUS (KD)	2
Anf. 9 JOHNNY SKALIN (SD).....	3
Anf. 10 BÖRJE VESTLUND (S).....	3
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	4
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 14 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	4
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 16 DÉSIREE PETHRUS (KD)	5
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	5
Anf. 19 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 20 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	5
Anf. 21 ESKIL ERLANDSSON (C).....	6
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 23 ESKIL ERLANDSSON (C).....	7
Anf. 24 DÉSIREE PETHRUS (KD)	7
Anf. 25 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 26 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	7
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 28 JOHNNY SKALIN (SD).....	7
Anf. 29 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 30 JOHNNY SKALIN (SD).....	8
Anf. 31 KARIN ENSTRÖM (M).....	9
Anf. 32 JENS HOLM (V)	10
Anf. 33 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	10
Anf. 34 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	11
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 36 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	12
Anf. 37 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 38 JENS HOLM (V)	12
Anf. 39 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 40 JENS HOLM (V)	13
Anf. 41 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 42 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	13
Anf. 43 JOHNNY SKALIN (SD).....	13
Anf. 44 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 45 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	14
Anf. 46 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	14

Anf. 47	BÖRJE VESTLUND (S).....	14
Anf. 48	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 49	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	15
Anf. 50	JOHNNY SKALIN (SD)	16
Anf. 51	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 52	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	16
Anf. 53	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 54	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	16
Anf. 55	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	16
Anf. 56	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	16
Anf. 57	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	16
Anf. 58	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	17
Anf. 59	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	17
Anf. 60	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	17
Anf. 61	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 62	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	17
Anf. 63	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 64	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	17
Anf. 65	ORDFÖRANDEN	18
§ 2	Utrikes frågor	19
Anf. 66	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 67	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	19
Anf. 68	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 69	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	19
Anf. 70	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 71	ESKIL ERLANDSSON (C).....	21
Anf. 72	KARIN ENSTRÖM (M).....	22
Anf. 73	TINA ACKETOFT (FP)	22
Anf. 74	JENS HOLM (V)	23
Anf. 75	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 76	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	23
Anf. 77	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	24
Anf. 78	ANNA-LENA SÖRENSON (S)	25
Anf. 79	JOHNNY SKALIN (SD)	25
Anf. 80	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 81	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	27
Anf. 82	ESKIL ERLANDSSON (C).....	27
Anf. 83	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 84	ESKIL ERLANDSSON (C).....	28
Anf. 85	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	28
Anf. 86	JENS HOLM (V)	28
Anf. 87	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	28
Anf. 88	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 89	JENS HOLM (V)	30
Anf. 90	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 91	JOHNNY SKALIN (SD)	30
Anf. 92	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	31
Anf. 93	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 94	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	32

Anf. 95	ORDFÖRANDEN.....	32	2014/15:39
Anf. 96	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	32	18 juni
Anf. 97	ORDFÖRANDEN.....	32	
Anf. 98	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	32	
Anf. 99	ORDFÖRANDEN.....	32	
Anf. 100	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	32	
Anf. 101	KARIN ENSTRÖM (M).....	33	
Anf. 102	JOHNNY SKALIN (SD).....	33	
Anf. 103	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	34	
Anf. 104	ORDFÖRANDEN.....	34	
Anf. 105	JENS HOLM (V).....	35	
Anf. 106	TINA ACKETOFT (FP)	36	
Anf. 107	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	36	
Anf. 108	ORDFÖRANDEN.....	37	
Anf. 109	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	37	
Anf. 110	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	38	
Anf. 111	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	39	
Anf. 112	ORDFÖRANDEN.....	39	
Anf. 113	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	39	
Anf. 114	ORDFÖRANDEN.....	39	
Anf. 115	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	39	
Anf. 116	TINA ACKETOFT (FP)	40	
Anf. 117	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	40	
Anf. 118	TINA ACKETOFT (FP)	40	
Anf. 119	JENS HOLM (V).....	40	
Anf. 120	JOHNNY SKALIN (SD).....	41	
Anf. 121	ORDFÖRANDEN.....	41	
Anf. 122	BÖRJE VESTLUND (S).....	41	
Anf. 123	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	42	
Anf. 124	ORDFÖRANDEN.....	42	
Anf. 125	JENS HOLM (V).....	42	
Anf. 126	ORDFÖRANDEN.....	42	
Anf. 127	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	42	
Anf. 128	KARIN ENSTRÖM (M).....	43	
Anf. 129	PYRY NIEMI (S).....	43	
Anf. 130	PAVEL GAMOV (SD)	44	
Anf. 131	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	44	
Anf. 132	ORDFÖRANDEN.....	44	
Anf. 133	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	44	
Anf. 134	ORDFÖRANDEN.....	45	
Anf. 135	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	45	
§ 3	Ekonomiska och finansiella frågor – budget	46	
Anf. 136	ORDFÖRANDEN.....	46	
Anf. 137	Statssekreterare MAX ELGER.....	46	
Anf. 138	ORDFÖRANDEN.....	46	
Anf. 139	Statssekreterare MAX ELGER.....	46	
Anf. 140	ORDFÖRANDEN.....	48	
Anf. 141	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	48	
Anf. 142	ORDFÖRANDEN.....	48	

2014/15:39
18 juni

Anf. 143	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	48
Anf. 144	ORDFÖRANDEN	48
Anf. 145	ESKIL ERLANDSSON (C)	48
Anf. 146	ORDFÖRANDEN	48
Anf. 147	JENS HOLM (V)	49
Anf. 148	BÖRJE VESTLUND (S)	49
Anf. 149	PAVEL GAMOV (SD)	49
Anf. 150	PYRY NIEMI (S)	50
Anf. 151	Statssekreterare MAX ELGER	50
Anf. 152	ORDFÖRANDEN	50
Anf. 153	Statssekreterare MAX ELGER	50